

၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်သည်။ သတင်း

၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်သည်။ သတင်း

၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်သည်။ သတင်း

ကျောက်ဆည်မြစ်ဝကျွန်းပတ်စီမံကိန်းအောက်တွင် တည်ဆောက်သည့် ဝန်ထောင်စုအဖွဲ့ချုပ်၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ မြေဓာတ်နှင့် ရေထုတ်ကုန်ရေးရာဌာန

ပြောဆိုခြင်း လဲလာသည့် ရာသီဥတုဖြစ်စဉ်များကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုသည် တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ် ပိုမိုတိုးလာသည်။ ရာသီဥတုကို အားပြုလုပ်ကိုင်နေရသည့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် စိုက်ပျိုးရေးရရှိရေးသည် စိန်ခေါ်မှုတစ်ခုအသွင် ရောက်ရှိလာပြီ ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် နှစ်စဉ် တိုးတက်လာသော လူဦးရေနှင့် တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးလာသော စက်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် စိုက်ပျိုးမြေများကို ခွဲဝေပေးနေရသည်။ ယင်းသို့ စိုက်ပျိုးမြေယာများကို မြို့များ၊ ရွာများ တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများ အား ခွဲဝေပေးခြင်းတို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများ နည်းပါးလာကာ တစ်သီးစားမှ နှစ်သီးစား၊ နှစ်သီးစားမှ သုံးသီးစားအထိ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို တိုးမြှင့် လုပ်ကိုင်လာရသည်။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုများ တစ်နှစ်ပတ်လုံး စဉ်ဆက်မပြတ် ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် အဓိက လိုအပ်သော စိုက်ပျိုးရေး လုံလောက်စွာရရှိရေးသည် လွန်စွာ

အရေးကြီးသော အရာဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ မရရှိပါက စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်မှု လျော့ကျလာပြီး စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံမှုကို ထိခိုက်လာမည်ဖြစ်သည်။

စာ - ၁၀ သို့

၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်သည်။ သတင်း

၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်သည်။ သတင်း

နေကြောင်သည် ရုက္ခဗေဒအရ မျိုးစု (Genus) Helianthus တွင် ပါဝင်ပြီး မျိုးစိတ်ပေါင်း ၇၀ ကျော်ရှိသည်။ မူရင်းဒေသမှာ မြောက်အမေရိကတိုက်ဖြစ်ပြီး ယခုအခါ တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင် ကျယ်ပြန့်စွာ စိုက်ပျိုးနေကြပြီ ဖြစ်သည်။

တစ်နှစ်ခံ အပင်အမျိုးအစား ဖြစ်သောကြောင့် နှစ်စဉ် စိုက်ပျိုးရန် လိုသည်။ နေကြောင်၏ ပန်းပွင့်သည် နေမင်းကြီးနှင့်တူကာ နေရှိသော အရပ်ကို အပွင့်ကလိုက်ပြီး မျက်နှာမူနေသည့်အတွက် မြန်မာအမည် နေကြောင်ပန်း၊ အင်္ဂလိပ်အမည် Sun flower ဟု ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

နေကြောင်သည် ဆယ်ပေခန့်အထိ မြင့်ကာ နေကြောင်ပန်းတစ်ပွင့်လျှင် နေကြောင်စေ့ ၁၀၀၀ ခန့် ပါလေ့ရှိသည်။ နေကြောင်ပန်းဝတ်မှုန်နှင့်

စာ - ၁၀ သို့

ရေပြင်ပွဲ ၂၀၂၂ ပါးဖန်အဖွဲ့အစည်းများ၏ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ

မျိုးစေ့ပြပွဲ ၂၀၂၂ (Seed Fair 2022) ကို နေပြည်တော် ကောင်စီနယ်မြေတွင် ၁၈.၂.၂၀၂၂ ရက်မှ ၂၂.၂.၂၀၂၂ ရက်အထိ ငါးရက်တိုင် ကျင်းပခဲ့ရာ အဆိုပါ ပြပွဲတွင် ဆန်စပါး၊ ပဲမျိုးစုံ၊ စားသုံး နိုင်သောသီးနှံများ၊ ဟင်းသီး ဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံ မျိုးစေ့ များ၊ ပျိုးပင်များနှင့် ဖြစ်ထွန်း အောင်မြင်လျက်ရှိသော သီးနှံ စိုက်ခင်းများကို ပြသခဲ့သည်။

မျိုးစေ့ပြပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်သည့် “လူမှုစီးပွားတိုးတက်မှု မျိုးကောင်းမျိုးသန့်သုံးကြံ့စို့ (Seed for Prosperity)” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ အရည်အသွေး ကောင်းမွန်သောမျိုးစေ့များကို စိုက်ပျိုးအသုံးပြုခြင်း နိုင်ငံတော်၏ လူမှုစီးပွားဘဝများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရန်နှင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် အရည်အသွေးပြည့်မီသော မျိုးစေ့ များကို အသုံးပြုနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ချက် ထားရှိခြင်း ဖြစ်သည်။

ပြပွဲပထမနေ့တွင် နိုင်ငံတော် စီမံအုပ်ချုပ်ရေး ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင် တက်ရောက်၍ ပြပွဲကို ဖွင့်လှစ်ပေးပြီး မျိုးစေ့ပြပွဲ ၂၀၂၂ (Seed Fair 2022) အတွင်း ခင်းကျင်းပြသထားသော ပြပွဲ

ခန်းမ၊ အိမ်ခြံဝင်းဘေး ဟင်းခင်း ပဒေသာနှင့် စိုက်ခင်းများ၊ GAP စိုက်ခင်းများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံ (ပျဉ်းမနား) ကျောင်းဝန်းရှိ စက်မှု လက်မှုကဏ္ဍ၊ ကျောင်းရုံးခန်း၊ ရှေးဟောင်းအဆောက်အအုံများ၊ စိုက်ပျိုးရေးသုံးစက်ယန္တရားဟောင်း များ၊ ဓာတ်ခွဲခန်းသုံး စက်ကိရိယာ များနှင့် အခြားပစ္စည်းများကို သွား ရောက်ကြည့်ရှုကာ လိုအပ်သည် များကို လမ်းညွှန်မှာကြားသည်။

ပြပွဲ၏ ဒုတိယမြောက်နေ့ တွင် “လူမှုစီးပွားတိုးတက်မှု မျိုးကောင်းမျိုးသန့်သုံးကြံ့စို့ (Seed for Prosperity)” စကားဝိုင်းကို စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင်များ၊ တောင်သူ များ၊ မျိုးစေ့ထုတ်ကုမ္ပဏီများနှင့် ဌာနဆိုင်ရာမှ တာဝန်ရှိသူများ ပါဝင်၍ ကျင်းပရာ ဆွေးနွေးမှု ရလဒ်များအနေဖြင့် မျိုးစေ့ကဏ္ဍ ပိုမိုတိုးတက်ခိုင်မာရေး မြန်မာ နိုင်ငံမျိုးစေ့အသင်းနှင့် မျိုးစေ့ ဌာနခွဲ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်၊ နေပြည်တော်ကို စံပြ Model တစ်ခုအနေဖြင့် မျိုးကောင်း မျိုးသန့်ထုတ်လုပ်ရေး ဆောင်ရွက် ရန်၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ထုတ်လုပ် ရာတွင် နည်းပညာနှင့် အရည် အသွေးစံချိန်၊ စံညွှန်းများ မီအောင် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသကဲ့သို့

ထုတ်လုပ်သူများကလည်း မျိုးစေ့ ဥပဒေကို တိတိကျကျလိုက်နာရန်၊ အဝါရောင် မိုစေ့ ရောဂါဒဏ်ခံနိုင် သောမျိုးနှင့် တောင်သူများ လက်ခံ နိုင်သော မတ်ပဲများ အမြန်ဆုံး ကြိုးပမ်း ထုတ်လုပ်ရန်၊ ကိုယ့်မျိုး ကိုယ်ပြန်သုံးသဖြင့် အရည်အသွေး လျော့ပါးသွားရာ မျိုးကွဲပယ်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို မဖြစ်မနေ ဆောင် ရွက်ရန်၊ Certified Seed စိုက် သော တောင်သူများအား ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများပြားသဖြင့် ချေးငွေပံ့ပိုး ရန်၊ ယခုဆွေးနွေးပွဲ စကားဝိုင်း ကဲ့သို့ မျိုးကောင်း မျိုးသန့်တင်သွင်း ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ Sanitary နှင့် Phytosanitary စကားဝိုင်းများ လုပ်ဆောင်ရန် စသည့် ရလဒ်ကောင်း များ ရရှိခဲ့သည်။

ထို့အတူ တတိယမြောက် နေ့တွင် “ဝါသီးနှံဖွံ့ဖြိုးမှု အားလုံး ကြိုးပမ်းစို့ (Farmer to Farmer Exchange Program for Enhancing Cotton Industry)” ဆွေးနွေးပွဲကို ဝါစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှု ကွင်းဆက်တွင် ပါဝင်သော ဝါစိုက် တောင်သူများက ဦးဆောင်ဆွေးနွေးရာ ဝါစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှု အောင်မြင်နိုင် ရန် Contract Farming ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ကျေးရွာအဆင့် မှစ၍ အသင်းအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းရန်၊

ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲများကို တောင်သူအချင်းချင်းဖလှယ်၍ ရလဒ်ကောင်းများကို အဆင့်ဆင့် လက်ဆင့်ကမ်းဖြန့်ဝေရန်၊ ဈေးကွက် မတည်ငြိမ်မှုကြောင့် တောင်သူများ အခြားသီးနှံများ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုး လာသဖြင့် ဝါစိုက်ဧကနှင့် အရည် အသွေးများ ကျဆင်းနေသောကြောင့် ဈေးကွက်ခိုင်မာရေး ဆောင်ရွက်ရန် နှင့် ပြည်ပမှ တင်သွင်းမှုများ လျှော့ချရန်၊ Contract farming စနစ်ဖြင့် မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် ဝယ်ယူရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်သွားရန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ မျိုးစေ့အသင်းနှင့် ဝါထုတ်လုပ်သူများ အသင်းတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊ သွင်းအားစုအနေဖြင့် သဘာဝ မြေဩဇာများကို ပိုမိုအသုံးပြုရန် မြေအမျိုးအစားပေါ် မူတည်၍ စနစ်တကျ အသုံးပြုရန်နှင့် စိုက်စနစ် မှန်ကန်စွာ စိုက်ပျိုးရန်၊ ရောင်းဝယ် ရေးကဏ္ဍတွင် ပွဲစားမှတ်စံဆင့် ရောင်းချမည့်အစား တောင်သူ အသင်းအဖွဲ့များဖွဲ့၍ ရောင်းချရန်နှင့် အဆင့်အလိုက် ဈေးနှုန်းခွဲခြား၍ ဝယ်ယူရန် စသည့် ဆွေးနွေးပွဲ ရလဒ်ကောင်းများ ရရှိခဲ့သည်။

ပြပွဲ၏စတုတ္ထမြောက်နေ့ တွင်လည်း “စိုက်ပျိုးပညာရယူမှု ICT ကိုသုံးကြံ့စို့ (ICT based

Extension Activities in Agriculture)” စကားဝိုင်း ကျင်းပရာ တောင်သူများအတွက် လိုအပ်နေသော သတင်းအချက် အလက်များကို Application, Device, Web page တို့တွင် ထည့်သွင်းပေးရန်နှင့် ထိုသို့ ထည့်သွင်းရာတွင်လည်း တောင်သူ များ လွယ်လင့်တကူ အသုံးပြုနိုင်ရန် ရိုးရှင်းလွယ်ကူသော KISS (keep it short and simple) ကို အခြေခံ ထား၍ ရေးဆွဲထည့်သွင်းရန်အတွက် လည်းကောင်း၊ ICT နည်းပညာ သာမက အခြားနည်းပညာများနှင့် စိုက်ပျိုးနည်းပညာများကို ရယူသုံးစွဲ ရာတွင် ရယူခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်းနှစ်ခု ရှိသဖြင့် တောင်သူများရယူရုံမက သုံးစွဲနိုင်ရန်ပါ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက် ရန်၊ ဌာနက ICT နည်းပညာ ဖြင့် ဆောင်ရွက်ထားသော Application, Web page များကို ရိုးရှင်းသောပုံစံဖြင့် စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဆွေးနွေးမှု ရလဒ်ကောင်းများ ရရှိခဲ့သည်။

အခြားဆွေးနွေးမှုများမှ လည်း တောင်သူများအနေဖြင့် စီးပွားရေးဆုံးရှုံးမှု ဒဏ်မခံနိုင် သဖြင့် စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးမှုများကို ဌာနက တောင်သူများနှင့်အတူ ပူးပေါင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြရန် စသည့်

စာ - ၃ သို့

အတိတ်မှ အနာဂတ်သို့ အဖွဲ့အစည်းများ၏ အဖွဲ့အစည်းများ

အော်ဂဲနစ်စိုက်ပျိုးရေး ဆိုင်ရာ နည်းပညာသုတေသနများ ကို ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးနှင့် မန္တလေး တိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် စမ်းသပ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိ ကြောင်း သိရသည်။

သုတေသန စမ်းသပ် စိုက်ပျိုးမှုများကို လှည်းကူး ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ သစ်သီးဝလံ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗဟိုဌာန (VFRDC) နှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက် သစ်သီးဝလံဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန (VFDC) လှိုင်းတက်၊ သာစည်တို့တွင် စမ်းသပ် စိုက်ပျိုးလျက်ရှိသည်။

“အခု စမ်းသပ် စိုက်ပျိုး ထားတဲ့ ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ခင်းတွေကို သဘာဝရွက်ဖျန်း အားဆေးတို့ တီကောင်စွန့်ပစ်ရေနဲ့ ကုက္ကိုသီးနဲ့ပြုလုပ်တဲ့ ရွက်ဖျန်း အားဆေးတို့ကို သုံးပြီးစိုက်နေတာ ပါ။ ပဲပင်တွေနဲ့ ဖရူပင်တွေမှာ စမ်းသပ်တာတွေ ရှိပါတယ်။ အခုနှစ်ထဲမှာ အော်ဂဲနစ် ရွက်ဖျန်း အားဆေးသုံးမျိုးနဲ့ သဘာဝ

မြေဩဇာသုံးမျိုးကို အသုံးပြု စမ်းသပ် စိုက် ပျိုး များ ပြုလုပ်သွားပါမယ်” ဟု VFRDC မှ ဒေါက်တာ ဝဏ္ဏထွန်းက ပြောသည်။

ထို့ပြင် VFRDC အနေ နှင့် တောင်သူဦးကြီးများ အော်ဂဲနစ် နည်းပညာများဖြင့် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှု အဆင်ပြေစေရန် အတွက် အော်ဂဲနစ်မြေဩဇာ၊ တီစွန့်ပစ်မြေဩဇာ၊ ရွက်ဖျန်း မြေဩဇာများနှင့် သဘာဝ ပိုးသတ် ဆေးများကို သုတေသနပြု ထုတ် လုပ်၍ ဈေးနှုန်းသက်သာစွာ ရောင်းချပေးလျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။

“ကျွန်တော်တို့ VFRDC အနေနဲ့ အော်ဂဲနစ်စိုက်ပျိုးရေးကို စိတ်ဝင်စားတဲ့ တောင်သူဦးကြီး တွေကို အော်ဂဲနစ်နည်းပညာ သင်တန်းတွေ ဖွင့်လှစ်သင်ကြား ပေးနေပါတယ်။ ဒါ့ပြင် အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ၊ သဘာဝရွက်ဖျန်း အားဆေးနဲ့ သဘာဝပိုးသတ်ဆေး

တွေကို ကိုယ်တိုင်ထုတ်လုပ်သုံးစွဲ နိုင်ဖို့အတွက်လည်း သင်တန်းတွေ ကို နှစ်စဉ်ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေး နေပါတယ်” ဟု ၎င်းက ပြောသည်။

အော်ဂဲနစ်စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သူများ လိုက်နာရမည့် မြန်မာ့အော်ဂဲနစ် စံချိန်စံညွှန်း များကို အာဆီယံ အော်ဂဲနစ် စံချိန်စံညွှန်းများ (ASOA) ကို အခြေခံ၍ ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ဌာန

အသီးသီးနှင့် ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်း အသီးသီးမှ ကျွမ်းကျင် ပညာရှင် များဖြင့် ဝိုင်းဝန်း ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။

ယင်းသို့ ရေးဆွဲထားသော မြန်မာ့အော်ဂဲနစ်စံချိန်စံညွှန်းများ ကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ ၂၆ ရက်တွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက် သစ်သီးဝလံ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုး ရေးဗဟိုဌာန (VFRDC) က ပြည်သူများအား အသိပေးကြေညာ

ခဲ့သည်။

ယခုအခါ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာနက ပြင်ဆင်ရေးဆွဲထား သည့် အော်ဂဲနစ်စံချိန်စံညွှန်းများ ကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံချိန်စံညွှန်း တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ရေး အတွက် အမျိုးသားစံချိန်စံညွှန်း ကော်မတီသို့ တင်ပြထားကြောင်း သိရသည်။

ဇော်လင်းထွဋ်

The Agri-Business News

t, f

မြတ်စိုး(လှိုင်)

t, f

တင်ကြည်လှိုင်

xl

ဦးမျိုးတင့်ထွန်း

မြ - ၀၀၄၁၀

y

ဦးမောင်နီ

မြ - ၀၀၂၆၉

urfat ;b&vr?

pdfv&vrfoG f

&f&i&fpmv&l&f&l&f&l

z

သက်မော်

'

မြတ်လင်း၊ ခင်နွယ်နီအောင်သိန်း

z

Eagle

z

လယ်ယာစီးပွားသတင်းအဖွဲ့

z

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးရုံးများ ရန်ကုန် - စာပေဗိမာန်အရောင်းဆိုင် - ဝါမိုးအောင်စာပေ၊ စာပေဗိမာန်အနီး မန္တလေး - မန္တလေးရုံးခွဲ - စိမ့်ကိန်းဦးစီးဌာန

qufG &f

v, f

ur@t;b&vr?

pdfv&vrfoG f

&f&i&fpmv&l&f&l&f&l

z&F663505

Email:

agribusinessnews

2000@gmail.

com

t, f Dvht m abmf

mpfzpfklyk; Ekfwpofus, jfep&azmfqmi f

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန (ရုံးချုပ်) ကော်ဖီ-ရာသီသီးနှံဌာနနှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ပြင်ဦးလွင်မြို့ရှိ “မြန်မာခါနန် တောင်သူ လယ်သမား နည်းပညာပေးသင်တန်းကျောင်း” တို့ ပူးပေါင်းစီစဉ်မှုအရ မှီမျိုးစေ့ထုတ်လုပ်သင်တန်း (TOT) ကို ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၂၈ ရက်မှ မတ် ၄ ရက်အထိ ငါးရက်ကြာဖွင့်လှစ်ခဲ့ရာ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဝန်ထမ်း ၂၁ ဦး တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၉၇၅-၇၆ ခုနှစ်မှစတင်၍ ကောက်ရိုးမိုးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို စတင်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၇၉-၈၀ ခုနှစ်များတွင် ငွေမိုးမို့၊ ငွေနှင်းမို့၊ ပြည်သာယာမို့နှင့် ကြွက်နားရွက်မို့များကို စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဌာနတွင် ထပ်မံစမ်းသပ်စိုက်ပျိုး အောင်မြင်ခဲ့၍ မှီသင်တန်းများ ကျယ်ပြန့်စွာ ပေးလာနိုင်ခဲ့သည်။

ထို့နောက် ၁၉၈၂-၈၅ ခုနှစ်များတွင် ထပ်တစ်ရာမို့ဖြူကို သစ်တုံးတွင် စိုက်ပျိုးအောင်မြင်ခဲ့ပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် မှီတိုးချဲ့ပညာပေးဌာနစိတ်ကိုဖွင့်လှစ်ကာ စီးပွားဖြစ် မှီစိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်းများကို ကျယ်ပြန့်စွာ ပို့ချလာနိုင်ခဲ့ရာ နှစ် ၃၀ ကျော်ကာလတိုင် ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။

မှီဟင်းလျာနှင့် မှီဖြင့်ထုတ်လုပ်သည့် စားသောက်ဖွယ်ရာများသည် မြန်မာလူမျိုးများသာမက ကမ္ဘာတစ်ဝန်း လူမျိုးပေါင်းစုံ ကြိုက်နှစ်သက်သည့် အစားအစာများဖြစ်၍ ကြီးမားသောဈေးကွက် ရှိနေသည်။

ယနေ့ခေတ်တွင် မှီမှထုတ်လုပ်သည့်ထုတ်ကုန်များတွင် မှီခြောက်၊ မှီချဉ်နှင့် Mushroom Crackers များအထိ ထုတ်လုပ်လာကြကာ ဈေးများ၊ ကုန်တိုက်ကြီးများတွင် ဈေးကွက်ကျယ်ပြန့်စွာရရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် မှီအမျိုးအစားပေါင်း ၄၀၀၀ ကျော်ခန့်ရှိသည်ဟု သိရသည်။ ၎င်းတို့အနက် စား၍ရသော မှီနှင့်စား၍မရသောမှီများဟူ၍ အမျိုးမျိုးရှိသည်။ သဘာဝမှီများသည် ပူနွေးသောရာသီဥတုမှ စွတ်စိုသောမိုးရာသီကဲ့သို့ ရာသီအကူးအပြောင်းတွင် ပေါက်ရောက်လေ့ရှိကြသည်။

စားသုံးနိုင်သော မှီအမျိုးမျိုးတွင် ကောက်ရိုးမို့၊ တောင်ပို့မို့၊ မြေတံရှည်မို့၊ ဖက်ဆွတ်မို့၊ ကြက်တူရွေးမို့၊ မှီဆန်ကွဲ၊ မှီကျောက်ခဲ၊ သရက်မို့၊ သပြေမို့၊ အပဲမို့၊ မှီဖြူ၊ မှီနီ၊ မြေပဲမို့၊ မြက်ကြားမို့၊ ငှက်ပျောမို့၊ ကိုင်းမို့၊ ဝါးမှီစသည်ဖြင့် လူသုံးများသော သဘာဝမှီမျိုးပေါင်း များစွာပါဝင်သည်။

လူသားတို့သည် မူလက သဘာဝအရပေါက်သော မှီများကို ခူးဆွတ်စားသောက်ခဲ့ကြရာမှ စားသုံးသင့်သောမှီများကို ရွေးချယ်၍ မှီမျိုးပွားထုတ်လုပ်ခြင်း၊ မှီမျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ခြင်းစသည်လုပ်ငန်းများကို သုတေသနပြု စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ကာ ယခုအခါ တစ်နှစ်ပတ်လုံး စီးပွားဖြစ် မှီစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်လာကြသည်။

ဆေးဖက်ဝင်မှီမျိုးများတွင် ပါဝင်သည့် ငွေမိုးမို့၊ ငွေနှင်းမို့၊ လင်ဇီးမှီစသည်မှီမျိုးကို ဆက်လက်ရွေးထုတ်ကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး စီးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုများသည် ရှိလာသည်။

ယခုအခါ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မှီစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုများ တိုးပွားလာနေကာ စီးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးရန် မှီမျိုးစေ့ထုတ်လုပ်မှုမှာ နည်းပညာအသုံးပြုရသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ပါဝင်နေ၍ တောင်သူများအား နည်းစနစ်များ မှန်ကန်စွာ ဖြန့်ဖြူးပေးသည့် ဆင့်ပွားသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပို့ချနိုင်ရန် ပြင်ဦးလွင်တွင် TOT သင်တန်းပို့ချပေးနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်ရာ မှီစီးပွားဖြစ် ထုတ်လုပ်ရန် အခြေအနေပေးသည့် အခြားသော ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများတွင်လည်း အလားတူ ဆောင်ရွက်ခြင်းများ ကျယ်ပြန့်စွာ ပါဝင်လာရန် တိုက်တွန်းအပ်ပေသည်။ ။

စာ ၂ - မျိုးစေ့ပြွဲ မှ

ရလဒ်ကောင်းများ ထွက်ပေါ်ခဲ့သည်။ ပဉ္စမမြောက်နေ့တွင် “မျိုးစေ့ ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး” စကားပိုင်း ကျင်းပပြီး မျိုးစေ့စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ် သူ (Seed Production Associa tion) များအတွက် Procedure နှင့် Policy ချမှတ်၍ Financing Model တစ်ခု ထွက်ပေါ်လာစေရေး ဆောင်ရွက်ရန်၊ တောင်သူများ အတွက် Seed Production Association အသင်း တည်ထောင် ပြီး မြို့နယ်အခြေပြု Revolving Fund တည်ထောင်ရေး ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ရန်၊ Contract Farming ဆိုင်ရာ မူဝါဒရှိပြီးဖြစ်သော်လည်း ဥပဒေနှင့်အညီ ထိန်းချုပ်နိုင်ရေး စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရန်၊ လာမည့် နှစ်တွင် (သရက်၊ ကော်ဖီ၊ ကိုကိုး) ပြွဲ၊ ပြိုင်ပွဲများနှင့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များတွင်လည်း သက်ဆိုင်ရာ ရာသီအလိုက် ပြွဲ၊ ပြိုင်ပွဲများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သွားရန်၊ ဝါသီးနှံ အခြေခံ ရည်ညွှန်း ဈေးသတ်မှတ် ပေးရန်၊ ပဲမျိုးစုံ ကဏ္ဍ၏ Seed Flow အတွက် ဆောင်ရွက်ရန်၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် တင်သွင်းရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လက်ရှိဆောင်ရွက်

လျက်ရှိသည့် Sanatory နှင့် Phytosanitary တို့နှင့် ပတ်သက် သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များလည်း ဆက် လက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊ Myanmar Seed Association (MSA) သည် MOALI က တရားဝင် ဖွဲ့စည်းပေးထားသည့်အဖွဲ့ဖြစ်၍ MSA ၏ Structure, Responsibility, Procedure, Policy, Law တို့ကို ရေးဆွဲရန်နှင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ကို ဦးဆောင်ညွှန်ပြသည့် ကဏ္ဍ (Mentor) အဖြစ် ထားရှိရန်၊ Myanmar Seed Association (MSA) အနေဖြင့် (၂၀၂၂-၂၀၂၃) ခုနှစ်အတွက် plan ရေးဆွဲပြီး ပါက စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြရန်၊ Myanmar Seed Association (MSA) အနေဖြင့် သုတေသနဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် မျိုးစေ့ထုတ် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ပိုမိုအကျိုးရှိ ထိရောက်စေရေး ဌာနဝန်ထမ်း များ၏ Conference တက်ရောက် နိုင်ရေး Scholarship program များတွင် ပူးပေါင်းကူညီသွားရန်၊ မြန်မာနိုင်ငံမျိုးစေ့ထုတ်အသင်း အနေဖြင့် (နိုင်ငံတကာဆက်ဆံ ရေးဌာန) international relation ဖွင့်၍ မျိုးစေ့ထုတ်သူများအတွက်

အကာအကွယ်ပေးရန်၊ MSA ကို နေပြည်တော်တွင် ရုံးခွဲထားရှိ၍ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် ယခုထက် ပို၍ပူးပေါင်းကာ တိုင်းရင်းသား လုပ်ငန်းရှင်များ ပါဝင်လာစေရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရန်၊ မြန်မာ နိုင်ငံသို့ သွင်းကုန်အဖြစ် တင်သွင်း ရာတွင် အဆင်ပြေ လွယ်ကူသော် လည်း မြန်မာနိုင်ငံမှ ပို့ကုန်အဖြစ် တင်ပို့ရာတွင် အခက်အခဲများ ရှိသဖြင့် International Trade အတွက် ကုန်သွယ်ရေး ဆောင်ရွက် မည့်နိုင်ငံများနှင့် Business to Business (B to B) ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းပြီး အခက်အခဲ ဖြစ်စေသည့် အကြောင်းအရာများ ရှိခဲ့ပါက Government to Government (G to G) ဆက်လက်ညှိနှိုင်းနိုင်ရေး ကုန်သွယ်ရေး ဦးစီးဌာနနှင့် စိုက်ပျိုး ရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနတို့ ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ကာ ASEAN ဆိုင်ရာပွဲများတွင် တင်ပြရန်၊ “တောင်သူလယ်သမား အခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် အကျိုး စီးပွားမြှင့်တင်ရေး” ဆွေးနွေးပွဲ များတွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရထံ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ တင်ပြနိုင် သည့် Platform တွင် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များ ကြိုတွေ့ရသည့်

အခက်အခဲနှင့် တောင်သူများ တွေ့ကြုံရသည့် အခက်အခဲများ တင်ပြရန်၊ ICT အသုံးပြု စိုက်ပျိုး ရေးဆိုင်ရာ သတင်း အချက်အလက် နှင့် နည်းပညာ စုဆောင်းမှုနှင့် ပတ်သက်၍ တစ်နိုင်လုံး ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် စစ်တမ်းကောက်ယူနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ရန် စသည့်ရလဒ်ကောင်း များ ရရှိခဲ့သည်။

အဆိုပါ မျိုးစေ့ပြွဲ ၂၀၂၂ (Seed Fair 2022) ကို အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့ခြင်း ကြောင့် စကားပိုင်း၊ ဆွေးနွေးပွဲနှင့် တောင်သူများ နည်းပညာ ဆွေးနွေး ဖလှယ်ပွဲများမှတစ်ဆင့် ရရှိလာ သောရလဒ်များကို အစိုးရ၊ ပုဂ္ဂလိက နှင့် ကုမ္ပဏီများက ပူးပေါင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် သွားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း ဖြင့် မျိုးစေ့ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက်သာမက စိုက်ပျိုးရေးတွင် လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသော ICT နည်းပညာများကို ပိုမို ကောင်း မွန်စွာ အသုံးချဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး သီးနှံအရည်အသွေးနှင့် အထွက်နှုန်း တိုးတက်ရေးကိုပါ အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည်။

၂၀၂၂ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ၏ ပြည်ထောင်စုအစီအစဉ်

ရန်ကုန် မတ် ၆
မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိ ပြည်ပမှ နှစ်စဉ်တင်သွင်းနေရဆဲ စားအုန်းဆီပမာဏလျော့ချနိုင်ရန် အစီအမံများ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

ယင်းအစီအစဉ်အရ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ တနင်္သာရီညောင်ပင်ကွင်းခြံနှင့် ကော့သောင်းခရိုင် မလိဝမ်း၊ အော်ကြီး၊ ဟတ်စဒင်း ရေတံခွန် စသည့်ခြံများ၊ မွန်ပြည်နယ် ကျိုက်ထို၊ အင်္ဂါတိုင်းစိန်ကလေး၊ နှစ်ရှည်ပင်များ သုတေသနနှင့် နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန၊ မော်လမြိုင်ခြံတို့မှ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ်အတွက် ထွက်ရှိလာမည့် ဆီသီးနှံများထဲမှ ၂၀၂၂ ဧပြီ ၁ ရက်မှ ၂၀၂၃ ခုနှစ် မတ် ၃၁ ရက် အတွင်း ထွက်ရှိမည့် ဆီသီးခိုင် များကို ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းပိုင်ရှင်

များအား ရောင်းချပေးရန် စီစဉ် ထားကြောင်း သိရသည်။

ဆီအုန်းတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရေး ကို ၁၉၇၀ ခုနှစ်ခန့်ကတည်းက တနင်္သာရီ၊ မွန်၊ ကချင်၊ ရခိုင် စသည့် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ် များတွင် စတင်ခဲ့သော်လည်း ၁၉၉၉ ခုနှစ်ခန့်ရောက်မှ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များ စိတ်ဝင်စားမှု ပိုမို မြှင့်တက်လာခဲ့၍ ပုဂ္ဂလိကများကို တိုးချဲ့စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုခဲ့ သော်လည်း ယခုအခါ ပြည်ပမှ မှာယူတင်သွင်း နေရဆဲဖြစ်သည်။

စားအုန်းဆီများကို ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ကန်ဒေါ်လာ ၈၆၇ သန်းဖိုးခန့်ရှိ တန်ချိန် ရှစ်သိန်းခွဲ အထိ တင်သွင်းခဲ့ရ၍ ပြည်ပမှ တင်သွင်းမှုလျော့ချနိုင်ရန် ဆီအုန်း ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကို အရှိန် မြှင့်တင်ဆောင်ရွက် နေခြင်း ဖြစ်သည်။ (PAK-Bio)

ပြည်ထောင်စုအစီအစဉ်အရ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ တနင်္သာရီညောင်ပင်ကွင်းခြံနှင့် ကော့သောင်းခရိုင် မလိဝမ်း၊ အော်ကြီး၊ ဟတ်စဒင်း ရေတံခွန် စသည့်ခြံများ၊ မွန်ပြည်နယ် ကျိုက်ထို၊ အင်္ဂါတိုင်းစိန်ကလေး၊ နှစ်ရှည်ပင်များ သုတေသနနှင့် နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန၊ မော်လမြိုင်ခြံတို့မှ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ်အတွက် ထွက်ရှိလာမည့် ဆီသီးနှံများထဲမှ ၂၀၂၂ ဧပြီ ၁ ရက်မှ ၂၀၂၃ ခုနှစ် မတ် ၃၁ ရက် အတွင်း ထွက်ရှိမည့် ဆီသီးခိုင် များကို ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းပိုင်ရှင်များအား ရောင်းချပေးရန် စီစဉ် ထားကြောင်း သိရသည်။

ရန်ကုန် မတ် ၇
ကမ္ဘာ့ဆန်အများဆုံး ထုတ်လုပ်သည့် ၁၀ နိုင်ငံစာရင်း ကို ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် စိုက်ပျိုးရေး (FAO) နှင့် USDA တို့၏ ထုတ်ပြန်ချက်များ အရ မြန်မာနိုင်ငံသည် အဆင့် ၇ (သတ္တမ)နေရာ၌ရှိကြောင်း သိရသည်။

ကမ္ဘာ့ဆန်ထုတ်လုပ်မှု စုစုပေါင်းပမာဏ၏ ထက်ဝက်ကျော်ကို တရုတ်နိုင်ငံက အများဆုံး၊ အိန္ဒိယက ဒုတိယအများဆုံး ထုတ်လုပ်ပေးလျက်ရှိပြီး ယင်း နှစ်နိုင်ငံ၏ ထုတ်လုပ်မှု ပမာဏမှာ တန်ချိန် သန်း ၃၉၀ ခန့်

ရှိသည်ဟု သိရသည်။

တတိယအများဆုံးမှာ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် စတုတ္ထအများဆုံးမှာ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတို့ ဖြစ်သည်ဆို၏။

အများဆုံးထုတ်လုပ်သည့် ၁၀ နိုင်ငံတွင် ဘရာဇီးသည် အဆင့် ၁၀ တွင်ရှိပြီး ဘရာဇီးမှ အပ ကျန်ကိုးနိုင်ငံသည် အာရှဒေသမှ နိုင်ငံများ ဖြစ်ကြသည်။

ပြည်ပသို့ တင်ပို့မှုတွင် အိန္ဒိယ၊ ထိုင်း၊ ပါကစ္စတန်နှင့် ဗီယက်နမ်တို့က အများဆုံးဖြစ်ပြီး တင်ပို့မှုပမာဏ စုစုပေါင်းမှာ ကန်ဒေါ်လာ ၁၆ ဘီလီယံခန့်

ရှိသည်ဆို၏။

အီရန်၊ တရုတ်၊ ဆော်ဒီအာရေဗျနှင့် ဖိလစ်ပိုင်တို့သည် ထုတ်လုပ်မှုထက် စားသုံးမှုက ပိုမိုများပြားနေ၍ ပြည်ပမှဆန်ကို တင်သွင်းနေကြရသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်က ကမ္ဘာ့ဆန်ထုတ်လုပ်မှု တန်ချိန်ပေါင်း ၇၅၆ သန်းရှိပြီး ကြီးနှင့်ပြောင်းပြီးလျှင် ဆန်သည် တတိယအများဆုံး ထုတ်ကုန်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ထုတ်ကုန်များတွင် ကြီးသည် ပထမအများဆုံး၊ ပြောင်းသည် ဒုတိယ အများဆုံး ဖြစ်သည်ဆို၏။ (PAK-Bio)

ပြည်ထောင်စုအစီအစဉ်အရ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ တနင်္သာရီညောင်ပင်ကွင်းခြံနှင့် ကော့သောင်းခရိုင် မလိဝမ်း၊ အော်ကြီး၊ ဟတ်စဒင်း ရေတံခွန် စသည့်ခြံများ၊ မွန်ပြည်နယ် ကျိုက်ထို၊ အင်္ဂါတိုင်းစိန်ကလေး၊ နှစ်ရှည်ပင်များ သုတေသနနှင့် နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန၊ မော်လမြိုင်ခြံတို့မှ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ်အတွက် ထွက်ရှိလာမည့် ဆီသီးနှံများထဲမှ ၂၀၂၂ ဧပြီ ၁ ရက်မှ ၂၀၂၃ ခုနှစ် မတ် ၃၁ ရက် အတွင်း ထွက်ရှိမည့် ဆီသီးခိုင် များကို ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းပိုင်ရှင်များအား ရောင်းချပေးရန် စီစဉ် ထားကြောင်း သိရသည်။

ရန်ကုန် မတ် ၈

တရုတ် - မြန်မာနယ်စပ် ကုန်သွယ်ရေးဂိတ်များ၊ ကိုဗစ် ၁၉ ကြောင့် စတင်ပိတ်ထားခဲ့ရာမှ ကျင်စန်းကျောက်တိုက်ကို ၂၀၂၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာတွင် ပြန်ဖွင့်ခဲ့ရာ မြန်မာနိုင်ငံမှ ဖရဲ၊ သခွား၊ ပဲ၊ ပြောင်း၊ နှမ်း၊ ဆန်စသည်တို့အနက် ဖရဲပို့ကုန်အများဆုံး ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

သို့သော် မူဆယ် ၁၀၅ မိုင် ကုန်သွယ်ရေးဇုန်မှ တရုတ်ပြည်တွင်း ကုန်စည်ဒိုင်အရောက် ကြာမြင့်ချိန် ၁၅ ရက်ခန့် ရှိနေသဖြင့်လမ်းတွင် လယ်ယာထွက်ကုန်များ ပျက်စီးခြင်း၊ တစ်ဖက်နိုင်ငံ အရောက် အရည်အသွေးကျဆင်းခြင်းတို့ကြောင့် ဈေးနှိမ်ခံ ကြရသည်ဟု သိရသည်။

မူဆယ် ၁၀၅ မိုင်မှ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ဖရဲ တင်ပို့မှုမှာ ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဘဏ္ဍာနှစ်စမှ ယမန်နေ့ အထိ ဖရဲတန်ချိန် ၆၀၀၀၀ ခန့် (၅၈၇၄၁ တန်) ကန်ဒေါ်လာ လေးသန်းကျော်ဖိုး (၄ ဒသမ ၃၉၇ သန်းဖိုး) တင်ပို့နိုင်ခဲ့ ကြောင်း သိရသည်။

ယခင်နှစ်က ဖရဲတန်ချိန် ၅၈၀၇၉၃ (ကန်ဒေါ်လာ ၅၁ ဒသမ ၅၁၄ သန်းဖိုး)၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ခုနှစ်က ဖရဲတန်ချိန် ၄၂၅၅၁၀ (ကန်ဒေါ်လာ ၄၀ ဒသမ ၁၇၈ သန်းဖိုး) တင်ပို့ခဲ့ ကြောင်း သိရသည်။ (PAK - Bio)

ပြည်ထောင်စုအစီအစဉ်အရ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ တနင်္သာရီညောင်ပင်ကွင်းခြံနှင့် ကော့သောင်းခရိုင် မလိဝမ်း၊ အော်ကြီး၊ ဟတ်စဒင်း ရေတံခွန် စသည့်ခြံများ၊ မွန်ပြည်နယ် ကျိုက်ထို၊ အင်္ဂါတိုင်းစိန်ကလေး၊ နှစ်ရှည်ပင်များ သုတေသနနှင့် နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန၊ မော်လမြိုင်ခြံတို့မှ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ်အတွက် ထွက်ရှိလာမည့် ဆီသီးနှံများထဲမှ ၂၀၂၂ ဧပြီ ၁ ရက်မှ ၂၀၂၃ ခုနှစ် မတ် ၃၁ ရက် အတွင်း ထွက်ရှိမည့် ဆီသီးခိုင် များကို ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းပိုင်ရှင်များအား ရောင်းချပေးရန် စီစဉ် ထားကြောင်း သိရသည်။

ရန်ကုန် မတ် ၇

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကုန်းမြင့် ကော်ဖီ (အာရေးဗီးကား)ကို ပြင်ဦးလွင်၊ ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ချင်းပြည်နယ် အပါအဝင် တောင်တန်းဒေသများတွင် စိုက်ပျိုးကြပြီး မြေနိမ့်ကော်ဖီ (ရိဘတ်စတာ)ကို ကရင်ပြည်နယ် (သံတောင်ကြီးဒေသ)နှင့် တနင်္သာရီ တို့တွင် စိုက်ပျိုးကြရာ ကုန်းမြင့် ကော်ဖီက စိုက်ဧက အများဆုံး ဖြစ်သည်။

ပြီးခဲ့သည့်နှစ်က မြန်မာ့ ပို့ကုန်ကော်ဖီတွင် ရိဘတ်စတာ ကို လူကြိုက်များလာ၍ တန်ချိန် ၁၅၀ အထိ ဝယ်ယူရန် ကမ်းလှမ်း မှုများ ရရှိထားကြောင်း သိရသည်။

ယမန်နှစ်က ရိဘတ်စတာ ငါးတန်မှ ၁၀ တန်အထိ စမ်းသပ် တင်ပို့ခဲ့ရာ ဈေးကောင်းရရှိခဲ့ သဖြင့် ယခုနှစ်တွင် ဈေးပိုမို ရရှိရန် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။ (PAK-Bio)

ဘဏ်အသစ်၊ ငွေကြေးအသစ်

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ မြောက်ပိုင်း တရုတ်နိုင်ငံနှင့် နယ်စပ်မြို့ ဖြစ်သည့် Lang Son ရှိ နယ်စပ် ဂိတ်သုံးပေါက်တွင် ဗီယက်နမ် ဘက်မှ ကုန်စည်များကို တင်ဆောင်ထားသည့် ကုန်တင်ယာဉ် စီးရေ ၂၀၀၀ ခန့် တန်းစီ နေရဆဲ ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းယာဉ်များ၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ လတ်ဆတ်သည့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်များကို တင်ဆောင်ထားသည်။

တရုတ်နိုင်ငံ တင်းကျပ်သည့် ကိုဗစ်-၁၉ စီမံဆောင်ရွက်မှုများကို ဆက်လက်ကျင့်သုံးနေဆဲ ဖြစ်သဖြင့် ကုန်တင်ယာဉ်တစ်စီး ဖြတ်သန်းရန် ၁၀ ရက် မှ ၁၅ ရက်ကြား ကြာမြင့်နေကြောင်း၊ Lang Son ဒေသအာဏာပိုင်များက နယ်စပ်မှ ကုန်တင်ယာဉ်များ ဖြတ်သန်းရာတွင် ထိတွေ့မှု မရှိစေရန် ကုန်တင်ယာဉ်တံခါးများကို ချိတ်ပိတ်ပြီးမှ ဖြတ်သန်းမည်ဖြစ်ကြောင်း တရုတ်ဒေသ

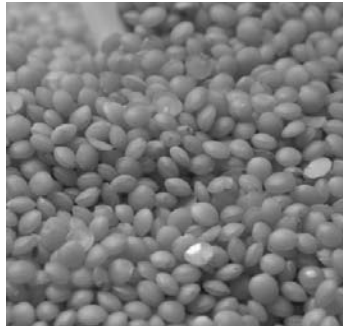
အာဏာပိုင်များထံ အဆိုပြုထားရာ တရုတ်အာဏာပိုင်များက စဉ်းစားနေကြောင်း သိရသည်။ Lang Son ဒေသအာဏာပိုင်များက ဖေဖော်ဝါရီ ၂၅ ရက်အထိ လတ်ဆတ်သည့် သစ်သီးဝလံများ တင်ဆောင်လာသည့် ယာဉ်မှာ ဖြတ်သန်းခွင့်ကို ရပ်နားထားဆဲ ဖြစ်သည်။

တရုတ်နိုင်ငံမှာ ဗီယက်နမ်မှ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်များ၊ သစ်တောထွက်ကုန်များနှင့် ရေထွက်ကုန်များကို ဒုတိယအများဆုံးရရှိနေသည့် ဈေးကွက်ကြီးဖြစ်ပြီး၊ ယခင်နှစ် ပထမ ၁၁ လအတွင်း ၎င်းတင်ပို့မှုမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈ ဒသမ ၄ ဘီလီယံရှိခဲ့ကာ ဗီယက်နမ်၏ စုစုပေါင်း လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်တင်ပို့မှု၏ ၁၉ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ရှိကြောင်း သိရသည်။

ဒေါက်တာရွှေစင်ကို

တရုတ်အာဏာပိုင်များ၏ ငွေကြေးအသစ်

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ပြည်တွင်း စားသောက်ကုန်ဈေးနှုန်းများ ဖောင်းပွမှုကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် ပဲနီလေးနှင့် စားအုန်းဆီ တင်သွင်းမှုအပေါ် ကောက်ခံလျက် ရှိသော အခွန်နှုန်းထားများအား လျှော့ချသည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာကို အိန္ဒိယအစိုးရက ဖေဖော်ဝါရီ ဒုတိယပတ်အတွင်း၌ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

ယင်းထုတ်ပြန်ချက်အရ ၁၃.၂.၂၀၂၂ နေ့မှစတင်၍ ဩစတြေးလျနှင့် ကနေဒါနိုင်ငံ တို့မှ တင်သွင်းလာသည့် ပဲနီလေးများအပေါ် အကောက်ခွန် အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုခဲ့ပြီး ပင်ရင်းဒေသအဖြစ် အမေရိကန်နိုင်ငံမှ ပဲနီလေးတင်သွင်းခြင်း ဖြစ်ပါက ယခင်အကောက်ခွန်နှုန်း ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ယခု ၂၂ ရာခိုင်နှုန်းသာ ပေးဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်။

အအံ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ထပ်ဆောင်း အခွန် (AIDC) ကိုလည်း လက်ရှိ ၇ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်း ကောက်ခံလျက်ရှိရာမှ ၁၃.၂.၂၀၂၂ နေ့မှစ၍ ၅ ရာခိုင်နှုန်းသို့ လျှော့ချမည် ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အခြားထပ်ဆောင်းအခွန်များ အပါအဝင် စားအုန်းဆီကြမ်း၏ ဆိပ်ကမ်းအရောက် CIF တန်ဖိုးအပေါ် ယခင်က အခွန်စုစုပေါင်း ၈ ဒသမ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း ကျသင့်ရာမှ ယခု ၅ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းသာ ပေးဆောင်ရတော့မည် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အိန္ဒိယအစိုးရ

သည် စားအုန်းဆီကြမ်း၊ ပဲပုပ်ဆီကြမ်းနှင့် နေကြာဆီကြမ်းတို့အပေါ် တင်သွင်းမှုအပေါ် အခြေခံအကောက်ခွန်နှုန်းထားများကို ၃၁.၃.၂၀၂၂ ရက်အထိ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားခြင်းကို ၃၀.၉.၂၀၂၂ နေ့ အထိ တိုးမြှင့်သတ်မှတ်ပေးလိုက်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ၂၀၂၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာမှစ၍ အနည်းငယ်

ကျဆင်းနေခဲ့သော စားသုံးဆီဈေးနှုန်းများမှာ ပြန်လည် မြင့်တက်လာခဲ့ရာ မုန့်ညင်းဆီဈေးနှုန်းသည် လက်ကားဈေးကွက်၌ ယခင်အမြင့်ဆုံးနှုန်းထားဖြစ်သော တစ်ကီလိုဂရမ်လျှင် ၁၇၅ ရူပီးသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ယခုကဲ့သို့ အစိုးရ၏ အခွန်လျှော့ချပေးမှုက ပြည်တွင်းရှိ စားသုံးဆီပြန်လည်သန့်စင်မှုလုပ်ငန်းများ၏ လုပ်ငန်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကို ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့် တိုးတက်လာဖွယ်ရာ ရှိသည်ဆို၏။

ပြည်တွင်းဈေးကွက်၌ ပဲနီလေးဈေးနှုန်းများမှာ အစိုးရက သတ်မှတ်ထားသည့် အနိမ့်ဆုံးထားရှိ ဝယ်ယူပေးမည့် အခြေခံရည်ညွှန်းဈေးနှုန်းဖြစ်သော တစ်ကီလိုဂရမ်လျှင် ၆၄ ရူပီးနှုန်းထက် ပိုမိုကာ ရူပီး ၇၀ မှ ၇၃ အထိ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ ပဲနီလေးအဓိကတင်ပို့သော ဩစတြေးလျနိုင်ငံမှ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများက နှစ်သက်လိုလားသော်လည်း ပြည်တွင်းဆောင်းသီးနှံစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှုမှ မကြာမီ ပဲနီလေးများ ထွက်ပေါ်လာမည့်အချိန်၌ သွင်းကုန်အပေါ် အစိုးရ၏ အခွန်နှုန်းထား လျှော့ချမှုသည် ကုန်သည်များအတွက် အံ့အားသင့်ဖွယ်ရာ ဖြစ်စေခဲ့သည်ဆို၏။ နေအေးလွင်

ရေဒီယို ပီအမ်၊ ဂျီအိုင်၊ ဖီအိုင်၊ နှင့် ဖီအိုင်

ထိုင်းနိုင်ငံအနေဖြင့် ၂၀၂၄ ခုနှစ် ဆန်တင်ပို့မှု ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်း မြှင့်တင်နိုင်ရန်အတွက် စီးပွားဖြစ်ထုတ်လုပ်နိုင်မည့် ဆန်မျိုးကွဲသစ် ၁၂ မျိုးအား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် စီစဉ်နေကြောင်း သိရှိရသည်။ စီးပွားဖြစ် ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် ဆန်မျိုးကွဲသစ်များအား ဆုချီးမြှင့်သည့် အခမ်းအနားအပြီးတွင် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး မစ္စတာဂျူရင်က ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ထိုင်းဆန်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် လက်ရှိဈေးကွက်များနှင့် ဈေးကွက်သစ်များသို့ တင်ပို့မှုတိုးတက်စေရေးတို့အတွက် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ကို တည်ထောင်ထားကြောင်း ပြောကြားသည်။ ဆန်အမျိုးအစားသစ် ၁၂ မျိုးအနက် လေးမျိုးမှာ ဆန်မာအမျိုးအစားဖြစ်ကြောင်း၊ အခြားလေးမျိုးမှာ ဆန်ပျော့အမျိုးအစားနှင့် နှစ်မျိုးမှာ ထိုင်းဆန်မွှေးများဖြစ်ကြောင်း၊ ကျန်နှစ်မျိုးမှာမူ အာဟာရဓာတ်မြင့်မားသည့် ဆန်များဖြစ်ကြောင်း၊ အဆိုပါ မျိုးကွဲသစ်များသည် ကမ္ဘာ့စားသုံးသူများအကြား ဝယ်လိုအားမြင့်မားသည့် ဆန်အမျိုးအစားများ ဖြစ်သည်ဟု ဝန်ကြီး မစ္စတာဂျူရင်က ပြောကြားသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံအနေဖြင့် အရည်အသွေးမီဆန်များ ထုတ်လုပ်ရာတွင် ဦးဆောင်သူဖြစ်ရန် ကြိုးပမ်းနေကြောင်း သိရသည်။ ထိုင်းဆန်အနေဖြင့် ရေရှည်အတွက် ဈေးနှုန်းမယှဉ်ပြိုင်နိုင်ခြင်းနှင့် ဆန်မျိုးကွဲအနည်းငယ်သာရှိခြင်းတို့မှာ ဖြေရှင်းရမည့် မဟာဗျူဟာ ပြဿနာနှစ်ခုဖြစ်သည်။

အမျိုးသား ဆန်မဟာဗျူဟာတွင် ထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်ကို လက်ရှိတွင် တစ်တန်လျှင် ဘတ် ၆၀၀၀ ယခု ငါးနှစ်အတွင်း တစ်တန်လျှင် ပျမ်းမျှ ဘတ် ၃၀၀၀ သို့ လျှော့ချရန်ဖြစ်ကြောင်း၊ အထွက်နှုန်းကို လက်ရှိမြေတစ်ရိုင် (Rai) လျှင် ၄၆၅ ကီလိုဂရမ်မှ ပျမ်းမျှ ၆၀၀ ကီလိုဂရမ်သို့ တိုးမြှင့်ရရှိရန်အတွက် တိုက်တွန်းထားကြောင်း၊ အကယ်၍ ရရှိခဲ့လျှင် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်း မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံအနေဖြင့် ယမန်နှစ်က ပြည်ပသို့ ဆန်တန်ချိန် ၆ ဒသမ ၁၁ သန်း တင်ပို့ခဲ့ရာ ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် တင်ပို့ခဲ့သော ဆန်တန်ချိန် ၅ ဒသမ ၇၃ သန်း ထက် ပိုမိုတိုးခဲ့ကြောင်း၊ ပို့ကုန်တန်ဖိုး ဘတ်ငွေ ၁၀၈ ဘီလီယံရှိသော်လည်း ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် ရရှိခဲ့သော တန်ဖိုးငွေဘတ် ၁၁၆ ဘီလီယံထက် နည်းပါးသွားသည်ဆို၏။ ယမန်နှစ်က တင်ပို့ခဲ့သော နှစ်များတွင် ဆန်ဖြူတန်ချိန် ၂ ဒသမ ၃၅ သန်း၊ ထိုင်းဟမ်းမလီ ဆန်တန်ချိန် ၁ ဒသမ ၄ သန်း၊ ပေါင်းဆန်တန်ချိန် ၁ ဒသမ ၄ သန်း၊ ထိုင်းဆန်မွှေးတန်ချိန် ၅၅၀၅၇၄၊ ကောက်ညှင်းဆန် တန်ချိန် ၃၁၀၈၇၈ တို့ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။ ထိုင်းပြည်ပဆန်တင်ပို့ သူများအသင်းအနေဖြင့် ရေလုံလောက်စွာရရှိခဲ့၍ ယခုနှစ်အတွက် ပြည်ပဆန်တင်ပို့မှု ၁၄ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်နိုင်ပြီး တန်ချိန် ခုနစ်သန်းရရှိနိုင်မည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ လွင်မျိုးဇော်

ရေစိုက်စနစ်ဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာထူထောင်ရန်

စားနပ်ရိက္ခာထူထောင်ရန်

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းနဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကြတဲ့ တောင်သူလယ်သမား စိုက်ပျိုးခြံရှင်တိုင်းဟာ အဓိကအားဖြင့် ဓာတုမြေဩဇာ၊ ဇီဝမြေဩဇာ၊ သဘာဝမြေဩဇာ၊ ဓာတုလွတ်မြေဩဇာဆိုပြီး မြေဩဇာပုံစံ အမျိုးမျိုးကို သုံးစွဲလာကြပါတယ်။

ကိုယ်အားသန်ရာ မြေဩဇာ အမျိုးအစားနဲ့ ကိုယ်နှစ်သက်ရာ အမှတ်တံဆိပ်တွေအပြင် တောင်သူ ကိုယ်တိုင်လုပ် မြေဩဇာတွေ ပေါ်ထွက်လာမှုကို အခုနောက်ပိုင်း ကာလတွေမှာ အားလုံးလည်း တွေ့မြင်နိုင်ပါတယ်။

ဘယ်လိုမြေဩဇာကို သုံးစွဲပါစေ။ ကိုယ့်စိုက်ခင်းက အထွက်နှုန်းကောင်းပြီး ရာခိုင်နှုန်းပြည့်မီ တယ်ဆိုရင် အားလုံး စိတ်ချမ်းသာ ကြရတာပေါ့။

အထွက်နှုန်း ကောင်းသော်

လည်း သွင်းအားစုစရိတ်က များပြီး ရလာတဲ့အကျိုးအမြတ်နဲ့ မကာမိရင် တော့လည်း အဆင်မပြေဘူးပေါ့။

အောင်မြင်တဲ့ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတစ်ခုဟာ စိုက်နည်းစနစ် ကျန်ကျ အပြင် ကုန်ကျ စရိတ်ကို အပိုအလိုမရှိကွက်တိ သုံးစွဲတတ်ဖို့ ဈေးကွက်ကြိုတင် ရှာဖွေထားတတ်ဖို့၊ ဒါတင်မက ကိုယ်စိုက်ပျိုးနေတဲ့ မြေကြီးကို မပျက်စီးအောင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ပြုပြင်ပေးတတ်ဖို့ စတဲ့ အချက်အားလုံးနဲ့လည်း ပြည့်စုံညီညွတ်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ဒီတော့ အောင်မြင်သော စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းရှင် တစ်ဦးဟာ အခြေခံအကျဆုံးဖြစ်တဲ့ မြေဩဇာ သုံးစွဲရာမှာ သဘာဝ၊ ဓာတု၊ ဇီဝ စသဖြင့် အချိုးညီညီ စနစ်တကျ သုံးစွဲတတ်ရပါမယ်။

ကောင်းမွန်တဲ့ မြေဩဇာ

ဆိုတာ အပင်အတွက် လိုအပ်နေတဲ့ အာဟာရဓာတ်တွေ ပါဝင်ရပါမယ်။ ပါဝင်တဲ့ အာဟာရအမျိုးအစ ကလည်း မှန်ကန်တိကျရပါမယ်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်မှု မရှိစေရပါဘူး။ “ရေအသက် တစ်မနက် ထမင်းအသက်ခုနစ်ရက်” ဆိုသလို သဘာဝမြေဩဇာတွေဟာ မြေကြီးအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ချက်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ဇီဝမြေဩဇာတွေမှာ ဆိုရင် လည်း အပင်အကျိုးပြုမှု၊ အပင် အကျိုးပြု ဘက်တီးရီးယား အစ ရှိသဖြင့် အဏုဇီဝရုပ် သက်ရှိများနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတာဖြစ်ပါတယ်။ မြေဆီလွှာကို ထိခိုက်မှုမရှိတဲ့အပြင် စိုက်ပျိုးမြေကြီးရဲ့ ရုပ်ပိုင်း၊ ဓာတု ပိုင်း၊ ဇီဝပိုင်းသုံးမျိုးလုံးကိုပါ အကျိုးပြုစေပါတယ်။ ဒီလိုဆိုလို့လည်း ဓာတု

မြေဩဇာတွေကို မကောင်းဘူး။ မသုံးသင့်ဘူးလို့ မဆိုလိုပါဘူး။

“တောင်မှာအကွပ် လူမှာ အဝတ်” ဆိုသလို အဝတ်ကောင်း တစ်စုံ ချက်ချင်းဝတ်လိုက်တာနဲ့ လူပုံစံ သားသားနားနား ချက်ချင်း ဖြစ်သွားသလို၊ ဓာတုမြေဩဇာရဲ့ အစွမ်းကလည်း မြန်ဆန်တဲ့အတွက် ထိုက်သင့် အားလျော်စွာ ဖြည့်ဆည်း ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

“တန်ဆေး၊ လွန်ဘေး”

ဆိုသလို ဓာတ်မြေဩဇာသုံးစွဲမှု အချိုးအဆ မှန်ကန်တိကျမှုရှိဖို့ အတွက်ကိုတော့ စိုက်ပျိုးရေး ပညာရှင် များနဲ့ အမြဲမပြတ် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကာ ကိုယ့်မြေကြီး ရဲ့ မြေချဉ်မြေငန်ကိန်းတွေကို တိုင်းတာပြီး လိုအပ်သလို မျှမျှ တတ အသုံးပြုကြရမှာဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။

ပုဂံ/အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ ပျားရိက္ခာထူထောင်ရန်

သီရိမင်္ဂလာဈေး ကွမ်းရွက် ဈေးကွက်အတွင်း ဖေဖော်ဝါရီ လလယ်မှ စတင်၍ ကွမ်းရွက် ဈေးနှုန်းများ ဆက်တိုက်မြင့်တက် နေကြောင်း ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး ရှိ ကွမ်းခြံများမှ သိရသည်။

“ကျွန်တော်က ကွမ်းခြံ လုပ်ငန်းအပြင် ငရုတ်ပင်တွေလည်း စိုက်တယ်။ ဆေးရွက်ကြီးပင်တွေ လည်း စိုက်ပျိုးထားပါတယ်။ ကွမ်းပင်ရေ ၈၀၀၀ ကျော် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်နေပါတယ်။ မြောင်းမြ၊ ဝှေဒက ကွမ်းစိမ်းမျိုးကို စိုက်ပျိုး တာပါ။ လက်ရှိမှာ ဈေးကွက် ကတော့ ရန်ကုန်မြို့က သီရိမင်္ဂလာ ဈေးကို တင်ပို့ရောင်းချနေပါတယ်။ အခုအပတ်တွေမှာ ကွမ်းဈေးက ပြန်တက်နေပါတယ်။ ကွမ်း ဈေးတက်နေတာ တစ်လစွန်းစွန်း လောက် ရှိနေပါပြီ” ဟု ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး ညောင်တုန်းမြို့နယ် ရွှေဒဂါးကျွန်းကျေးရွာမှ ကွမ်းခြံ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ ကိုကျော် မင်းလှိုင်က ပြောသည်။

ကွမ်းရွက်ဈေးနှုန်းများ အနေဖြင့် အလယ်အလတ်တန်းစား ကွမ်းရွက် ပီသာချိန် တစ်ဆယ်လျှင် ၅၅၀၀၀ ကျပ်မှ ၈၀၀၀၀ ကျပ် ဝန်းကျင်။ အရည်အသွေးမြင့် ကွမ်းချော ပီသာချိန်တစ်ဆယ်လျှင် ၉၀၀၀၀

ကျပ် ဝန်းကျင် ဈေးရရှိနေသည်။

“ကျွန်တော်တို့ ကွမ်း စိုက်ပျိုးရာမှာ ဈေးကွက် ကောင်းချိန်ကို တွက်ချက်ပြီးမှ စိုက်ပျိုးလေ့ ရှိပါတယ်။ ကွမ်းစိုက် တာက ပုံမှန်အားဖြင့် တစ်နှစ် ပတ်လည်လုံး စိုက်ပျိုးလို့ ရပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ဈေးကွက်ကို တွက်ချက်စိုက်တာ ဖြစ်လို့ ဖေဖော်ဝါရီလကုန် လောက်မှာ တစ်ခေါက် စိုက်တယ်။ စက်တင်ဘာလလောက် မှာ တစ်ခေါက် စိုက်ပျိုးပါတယ်။

စိုက်ပျိုးပြီး နှစ်လခွဲ၊ သုံးလ ဝန်းကျင်မှာ ကွမ်း စူးလို့ရပါပြီ” ဟု ၎င်းက ဆက်လက် ပြောသည်။

ယခုနောက်ပိုင်းကာလများ တွင် လုပ်သားခန့် ဝါးတိုင် ဈေးနှုန်းများ မြင့်တက်လာခြင်း

ကြောင့် ကွမ်းခြံစိုက်ပျိုးကုန်ကျ စရိတ်များမှာလည်း အနည်းငယ် မြင့်တက်နေကြောင်း သိရသည်။

ကွမ်းစိုက်တောင်သူများ အနေဖြင့် ကွမ်းရွက်ဈေးကောင်း စေရန် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ကောင်း များဖြင့် စနစ်တကျ Quality ထိန်းသိမ်း စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ကွမ်းခြံလုပ်ငန်း ကျွမ်းကျင်သူများက ပြောသည်။

“ဈေးကွက်တင်ပို့တဲ့အခါ မှာ ဈေးကောင်းရဖို့က ကွမ်းသား ကောင်းမှ ဈေးကောင်းရမှာပါ။

ဒါကတော့ စိုက်ပျိုးတဲ့ တောင်သူရဲ့ စိုက်နည်းစနစ် နားလည်မှုနဲ့လည်း အများကြီး သက်ဆိုင်နေပါတယ်။ အရည်အသွေးကောင်းတဲ့ ကွမ်းခြံ တစ်ခြံဖြစ်လာဖို့ဆိုရင် ကွမ်းခြံ အမိုးကို သေချာလုပ်ပေးရမယ်။

ရေပေးဝေတဲ့စနစ်ကို သေချာ လုပ်ရမယ်။ ရာသီဥတုအလိုက် အမိုးဖွင့်ပေးချိန်မှာ အမိုးဖွင့်ပေး၊ အညွန့်နှိမ်ချိန်မှာ အညွန့်နှိမ်ပေး၊ ရေပေးရမယ့်အခါ ရေပေးတာတွေ စနစ်တကျ လုပ်ကိုင်ပြုစုပေးတတ် ရပါမယ်။ ကွမ်းရွက်သား အကောင်း ဆုံးအချိန်က ကွမ်းခူးပတ် လေးပတ် ကနေ ခုနစ်ပတ်အတွင်း အချိန် တွေပါ။ ကွမ်းဈေးကောင်းကောင်း ရဖို့က ကွမ်းရွက်အရည်အသွေး အပေါ်မှာ အများကြီးမူတည်နေ ပါတယ်” ဟု ဧရာဝတီတိုင်းဒေသ ကြီး ညောင်တုန်းမြို့နယ်မှ ကွမ်းခြံ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ ကိုကျော်မင်းလှိုင် က ပြောသည်။

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး အတွင်း ကွမ်းခြံအလုပ်သမားခများ အနေဖြင့် နေ့စားခ ၅၀၀၀ ကျပ်မှ ကျပ် ၇၀၀၀ အတွင်းပေးရပြီး ကွမ်းရွက်မျိုးပင်ဖိုး၊ ဝါးတိုင်ဖိုး၊ ရေပေးဝေရန် Drip ပိုက်များ ဆင်သည့် ကုန်ကျစရိတ်များမှာ ကွမ်းအပင်ရေ ၁၀၀၀ အတွက် စုစုပေါင်း ကျပ် သုံးသိန်း ဝန်းကျင် ကုန်ကျနိုင်ကြောင်း သိရသည်။

“ဒီကုန်ကျစရိတ်တွေက စိုက်ပြီးတဲ့အထိပဲ တွက်ထားတဲ့ ကုန်ကျစရိတ်ပါ။ စိုက်ပြီး နောက်ပိုင်း ပြုစုထိန်းသိမ်းစရိတ် တွေနဲ့ ဆေးဖိုးတွေ မပါသေးပါဘူး။

ကွမ်းရွက်အရည်အသွေးကောင်းဖို့ စတင်စိုက်ပျိုးသူ တွေ အနေနဲ့ မြေကြီးကို ထယ်ရေးကောင်းကောင်း လုပ် သေချာထွန်ယက်ပြီးမှ စိုက်ပါ။ မြေခံကို မြေအောင်း ပိုးသတ်ဆေးတွေနဲ့ ဂျစ်ပဆန် (ကျောက်မှုန့်) စတာတွေ ထည့်ပြီး သေချာ ပြုပြင်ရပါတယ်။ ကိုယ့် အရပ်ဒေသအလိုက် သုံးစွဲလေ့ရှိတဲ့ အဆင်ပြေတဲ့ မြေခံတွေကို သုံးစွဲ ပေးရင်လည်း ရပါတယ်။ ဒေသ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု မြေခံသုံးစွဲပုံချင်း တော့ မတူညီဘူးပေါ့။ ကွမ်းညွန့် (ကွမ်းမျိုး) ကိုလည်း ကိုယ့်ဒေသနဲ့ ကိုက်ညီတဲ့ အရည်အသွေးကောင်း မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ကို ရွေးချယ် ဝယ်ယူ စိုက်ပျိုးရပါတယ်။ ကုန်ကျ စရိတ် လျှော့ချတဲ့အနေနဲ့ဆိုပြီး ဈေးသက်သာရာ မျိုးကို မစိုက်ပျိုး သင့်ပါဘူး” ဟု ၎င်းက ဆက်လက် ပြောသည်။

ကွမ်းပင်သည် မြေဓာတ်ကျွန်း မြေအမျိုးအစားကို ပိုမို နှစ်သက်မှု ရှိသည်။ ရေပန်းစနစ်ဖြင့် ရေပေး ပါက ငါးရက်၊ တစ်ပတ်လျှင် တစ်ကြိမ်ရေပေးရပြီး မိုးရွာသွန်း မှုမရှိသည့်နေ့များတွင်မူ ရာသီဥတု အခြေအနေ၊ ကွမ်းခူးပတ် ရောက် ရှိချိန်နှင့် အစာကျွေးရမည့်ရက် များအပေါ် မူတည်ပြီး ရေပေးဝေ ရကြောင်း သိရသည်။

ဝယ်ယူမှုနှင့် ရောင်းချမှုများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု

မြန်မာ့ဆန်တင်ပို့မှုတွင် အခြားနိုင်ငံများထက် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံက ဈေးနှုန်းမြင့်မားစွာ ရရှိနေပြီး သဘောဖြင့် တင်ပို့မှု အဆင်ပြေလျက်ရှိသည်။ ကုန်စည်ပို့ဆောင်ရေး

(FOB) ဈေးတက်သော်လည်း အခြားနိုင်ငံများသို့ပါ ဆန်တင်ပို့ရာတွင် တစ်တန်လျှင် ဒေါ်လာ ၃၄၀ မှ ၃၅၀ ကြားရှိပြီး သီရိလင်္ကာနိုင်ငံမှ တစ်တန်လျှင် ဒေါ်လာ ၄၄၀ မှ ၄၅၀ ထိ ရရှိနေသည်။

ထို့ပြင် အခြားနိုင်ငံများထက် သီရိလင်္ကာက ကုန်သွယ်ချက်များနည်းကြောင်း သိရသည်။ ဆန်အရည်အသွေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံက ကုန်သွယ်ချက်များမရှိဘဲ တရုတ်နှင့်

ဥရောပနိုင်ငံများက ကုန်သွယ်ချက်များပြားကြောင်းနှင့် အနည်းငယ် ရှုပ်ထွေးကြောင်း သိရသည်။ လက်ရှိတွင် ၂၀၂၂ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၂၃ ခုနှစ် နှစ်နှစ်ဆက်တိုက် ဆန်ချောတန်ချိန် တစ်သိန်းနှင့် ပေါင်းခံဆန် (ပြုတ်ဆန်) တန်ချိန် ငါးသောင်းတင်ပို့ရန် ဇန်နဝါရီ ၇ ရက်က မြန်မာနှင့်သီရိလင်္ကာ နှစ်နိုင်ငံအစိုးရများ နားလည်မှု စာချုပ်လွှာ (MOU) လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ ဆန်တင်ပို့မှုကို မြန်မာနိုင်ငံ ဆန်စပါးအသင်းချုပ် (MRF) က နှစ်စဉ်ဦးဆောင်တင်ပို့လျက်ရှိသည်။ ယခုအခါ စပါးဈေးကွက်တွင် မိုးစပါးသိုလှောင်ကုန်

နည်းသွားပြီး နွေစပါးအသစ်များ ဈေးကွက်အတွင်း မကြာမီ ဝင်ရောက်လာမည် ဖြစ်သည်။ ဘုရင့်နောင်ဆန်လက်ကား အရောင်းဌာနသို့ နေ့စဉ် ဆန်အိတ်ပေါင်း သုံးသိန်းမှ လေးသိန်းခန့် အရည်အသွေးနိမ့် စပါးများ ဝင်ရောက်လျက်ရှိသည်။ ယခု တက္ကသိုလ်အတွင်း အောက်တိုဘာ ၁ ရက်မှ ဇန်နဝါရီ ၃၁ ရက်အထိ ဆန်နှင့် အရည်အသွေးနိမ့်ဆန် တန်ချိန်ပေါင်း တစ်သိန်းနှင့်အထက် တင်ပို့ခဲ့သည်။ ယင်းတို့အနက် တရုတ်နိုင်ငံသို့ မြန်မာ့ဆန်အများဆုံး တင်သွင်းခြင်း ဖြစ်သည်။ **စိုးစန္ဒာအောင်**

ပြည်ထောင်စုကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့၏ အစည်းအဝေး

မြန်မာ့တိရစ္ဆာန်အာဟာရပြောင်းလဲမှုနှင့် တရုတ်သို့ တင်ပို့

မြန်မာနိုင်ငံမှ တရုတ်နိုင်ငံသို့ တိရစ္ဆာန်အာဟာရ ပြောင်းလဲမှုနှင့် တရုတ်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့ခြင်း သိရသည်။ ချင်းရွှေဟော်နယ်စပ်ဂိတ်မှ တစ်ဆင့် တရုတ်နိုင်ငံသို့ ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် တိရစ္ဆာန်အာဟာရပြောင်းလဲမှုများကို တရုတ်နိုင်ငံ တင်ပို့ခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်ခြောက်ဦးသည် တရုတ်နိုင်ငံသို့ တိရစ္ဆာန်အာဟာရ ပြောင်းလဲမှုနှင့် တင်ပို့ရန် တရုတ်နိုင်ငံ၏ အထွေထွေအကောက်ခွန် စီမံကွပ်ကဲမှုအဖွဲ့ (General Administration of Customs China - GACC) ၌ ၂၀၂၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ၁၅ ရက်က မှတ်ပုံတင်ထားကြောင်း သိရသည်။ တရုတ်နိုင်ငံသို့ မြန်မာ့ပြောင်း တရားဝင်တင်ပို့နိုင်ရေးအတွက် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၏ အရည်အသွေး ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရေး၊ စစ်ဆေးရေးနှင့် ကူးစက်ရောဂါထိန်းချုပ်ရေး အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနတို့ ဇန်နဝါရီ ၃၁ ရက်တွင် Sanitary and Phytosanitary

Protocol - SPS Protocol for biosecurity ကို သဘောတူ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါ သဘောတူညီချက်အရ မြန်မာ့ပြောင်းကို ရေလမ်းကြောင်းနှင့် နယ်စပ်လမ်းကြောင်းမှ တစ်ဆင့် တရုတ်နိုင်ငံသို့ တရားဝင် တင်ပို့နိုင်မည်ဖြစ်ရာ နှစ်နိုင်ငံအကြား တရားဝင် လယ်ယာထွက်ကုန် ကုန်သွယ်မှုကို မြှင့်တင်ပြီး ဒေသအတွင်း ပြောင်းစိုက်တောင်သူများအတွက် အကျိုးကျေးဇူးများစွာ ရရှိစေမည် ဖြစ်သည်။ SPS protocol သည် မြန်မာ့လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အဓိက ကုန်သွယ်ဖက်နိုင်ငံဖြစ်သည့် တရုတ်နိုင်ငံသို့ တရားဝင် တင်ပို့မှုအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ကြောင်း သိရသည်။ ၂၀၂၁-၂၀၂၂ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ပြောင်းတန်ချိန် နှစ်သိန်းခန့် တင်ပို့နိုင်ရန် မျှော်မှန်းထားကြောင်း သိရသည်။ လက်ရှိတွင် မြန်မာပြောင်းများကို မြဝတီနယ်စပ်မှတစ်ဆင့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့လျက်ရှိပြီး ဖိလစ်ပိုင်၊ အိန္ဒိယ၊ ဗီယက်နမ်၊ လာအိုနှင့် စင်ကာပူနိုင်ငံများသို့လည်း ပြောင်းများကို ပင်လယ်ရေကြောင်းမှတစ်ဆင့် တင်ပို့လျက်

ရှိသည်။ ယခုနှစ်ပြောင်းဈေးနှုန်းသည် ယခင်နှစ်ထက် ပိုမိုမြင့်တက်လာရာ ယခုနှစ်တွင် ပြောင်းမျိုးစေ့ တစ်တန်လျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈၄၀ မှ ၈၆၀ နှင့် အခမဲ့ကုန်စည်ပို့ဆောင်ခြင်းမှ (FOB) ပြောင်းတစ်တန်လျှင် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၇၀ မှ ၂၉၀ ဈေးနှုန်း ရရှိခဲ့သည်။ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ ပြောင်းတန်ချိန် ၂ ဒသမ ၃ သန်းခန့် တင်ပို့နိုင်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ အဆိုပါတင်ပို့မှုများအနက် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ပြောင်းအများဆုံးတင်ပို့ခဲ့ပြီး တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံများထံသို့လည်း တင်ပို့ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ ဒေသတွင်း နိုင်ငံများတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ပြောင်း ဒုတိယအများဆုံးတင်ပို့သည့် နိုင်ငံဖြစ်ရာ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်းနှင့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီးတို့မှ တန်ချိန် နှစ်သိန်းခွဲမှ သုံးသိန်းအထိ ထွက်ရှိသည်။ **မေမြတ်သူ**

မန္တလေးဈေးကွက်အတွင်း သို့ ဒေသအသီးသီးမှ ကုလားပဲများ ဝင်ရောက်လျက်ရှိကာ ပြည်တွင်းစားသုံးမှုများလာခြင်းကြောင့် ကုလားပဲဈေးနှုန်းများ မြင့်တက်လျက်ရှိကြောင်း မန္တလေးမြို့ရှိ ကုန်သည်များထံမှ သိရသည်။ ကျောက်ဆည်၊ ပုသိမ်ကြီး၊ မတ္တရာ၊ စဉ့်ကူး၊ စစ်ကိုင်းနှင့် မုံရွာမြို့များမှ ကုလားပဲများ ဈေးကွက်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လျက်ရှိနေရာ လက်ရှိကုလားပဲဈေးနှုန်းမှာ သုံးတင်းဝင် တစ်အိတ်လျှင် ငွေကျပ် ၁၁၆၀၀၀ ဖြင့် အမြင့်ဆုံးသို့ရောက်ခဲ့ပြီး ယခင်နှစ်တွင် အမြင့်ဆုံးအနေဖြင့် တစ်အိတ်လျှင် ငွေကျပ် ၈၀၀၀၀ သာရခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ မြန်မာလူမျိုးအများစုသည် ကုလားပဲကို ၎င်း၏အာဟာရကြွယ်ဝမှုနှင့် အရသာကြောင့် ကြိုက်နှစ်သက်ကြသည်။ ထို့ပြင် ပဲကုလားဟင်းသည် အစားအသောက် လျှော့ချပွဲများတွင် ပါဝင်သည့် ဟင်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်၍ ပြည်တွင်းဈေးကွက်တွင် ကုလားပဲများ အဝယ်လိုက်လာမှုကြောင့် မန္တလေးမြို့ရှိ ပဲကြိတ်ခွဲ

စက်များနှင့် ဒေသခံများအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့သည်။ မြန်မာ့ကုလားပဲကို အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့လည်း တင်ပို့လျက်ရှိသည်။ ယခုနှစ်တွင် ရာသီဥတုကောင်းမွန်မှုနှင့် ပဲစေ့များတွင် ပိုးမွှားများ ကင်းစင်မှုတို့ကြောင့် အထွက်နှုန်းအလွန်မြင့်မားကာ ၂၀၂၁ ခုနှစ် အထွက်နှုန်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း တိုးလာရန် မျှော်မှန်းထားသည်။ ကုလားပဲကို မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်းနှင့် အောက်ပိုင်းရှိ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၌ပါ အဓိကစိုက်ပျိုးလျက်ရှိသည်။ အများဆုံးစိုက်ပျိုးသည့် ကုလားပဲမျိုးများမှာ V2၊ V7၊ 927 နှင့် မျိုးတို့ဖြစ်သည်။ လက်ရှိတွင် မတ်ပဲ တစ်အိတ်လျှင် ကျပ် ၁၂၁၀၀၀၊ ပဲစင်းငုံတစ်အိတ်လျှင် ကျပ် ၁၂၄၀၀၀၊ ပဲတီစိမ်းတစ်အိတ်လျှင် ကျပ် ၁၀၈၀၀၀၊ မြေထောက်ပဲ တစ်အိတ်လျှင် ကျပ် ၁၄၂၀၀၀၊ ပဲယင်းတစ်အိတ်လျှင် ကျပ် ၉၇၀၀၀၊ မြေပဲတစ်ပိဿာလျှင် ကျပ် ၃၃၀၀ အသီးသီးရှိသည်။ **ဖုန်းမြတ်ဝင်းမောင်မောင်**

&NDL ဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် ယာသီးနှံ စိုက်ပျိုးမှုတွင် မိုးနည်းပြီး ပူပြင်းသဖြင့် သီးနှံစိုက်ပျိုးရေးတွင် အခက်အခဲ ရှိကြလိမ့်မည်။ ယာမြေများတွင် နှစ်စဉ်စိုက်ပျိုး ကြရသော ယာသီးနှံ၊ နှမ်း၊ မြေပဲ၊ ပဲမျိုးစုံ၊ ပြောင်းသီးနှံများကဲ့သို့မဟုတ်ဘဲ နဂါးမောက် သီးပင်၊ ကညတ်ပင်၊ စပျစ်ပင်၊ လျှော်ဖြူပင်များ စိုက်ပျိုးကြသည်လည်း ရှိသည်။ ရာသီသီးနှံများထဲတွင် ရေလိုအပ်ချက်နည်းသော အပူခံသီးနှံများဖြစ်သည့် နံစားပြောင်း၊ လူး၊ ဆတ်၊ ပန်းနှမ်း၊ ဆူးပန်း တို့ကိုလည်း စိုက်ပျိုးနိုင်ကြသည်။ မြေကြီးလှုပ်၍ ထားခြင်းထက် ပြောင်းလဲရာသီနှင့်ကိုက်ညီသော သီးနှံရွေးချယ် စိုက်ပျိုးရေးသည်လည်း လိုအပ်လာပါသည်။

ဆူးပန်းပင်သည် ပူပြင်းခြောက်သွေ့၊ မိုးနည်းဒေသများတွင် စိုက်ပျိုးနိုင်သော သီးနှံတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အသုံးဝင်မှုများသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဆူးပန်းပင်မှ ရွက်နုများကို ချက်ပြုတ်စားကြလေ့ရှိသော်လည်း အစေ့မှ ဆီထုတ်ယူမှု မများကြသေးပါ။ စားသုံးဆီ အတွက်စားကြသော နိုင်ငံများရှိသည်။ တစ်ဧကတင်း ၂၀ မှ ၃၅ တင်းထွက်နိုင်၍ တစ်တင်းမှ ဆီ နှစ်ပိဿာခွဲမှ သုံးပိဿာ ရနိုင်သည်။ ဆီထွက် ၁၅ မှ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း ရှိသည်။ အစေ့တစ်တင်း ဆီကြိတ်လျှင် ဆီတစ်ပိဿာခွဲခန့် ရသည်။ အခွံချွတ်ပြီး အဆန်ဖြစ်လျှင် တစ်တင်း ဆီ ငါးပိဿာ ရသည်။ ပွင့်ဖတ်ကို စားသုံးသီးနှံမုန့်တွင် အဝါရောင်ဆိုးဆေး ပြုလုပ်သည်။ ပွင့်ဖတ် တွင် အနီရောင်ဓာတ် ၀ ဒသမ ၀၃ မှ ၀ ဒသမ ၀၆ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် အဝါရောင်ဓာတ် ၂၆ မှ ၃၆ ရာခိုင်နှုန်း ပါဝင်သဖြင့် အဓိက အဝါရောင်ဆိုးဆေးအဖြစ် သုံးကြသည်။ စားသုံးဆီအဖြစ် ဆီကြမ်းကို ဆပ်ပြာ ချက်နိုင်သည်။ သင်္ဘောဆေး၊ ဖယောင်းပုဆိုး ပြုလုပ်မှုတွင် ခြောက်သွေ့မှု မြန်သောဆီ ဖြစ်သဖြင့် အသုံးပြုကြသည်။ ဆီကြိတ်ဖတ် ကို မြေဩဇာပြုလုပ်သည်။ ဆူးပန်းစေ့မှ တိုင်းရင်းဆေးထုတ်လုပ်သည်။

ဆူးပန်းစေ့ကြိတ်ဖတ်တွင် နိုက်ထရိုဂျင် ၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဖော့စဖရပ် ၁ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ ပိုတက်စီယမ် ၁ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်းပါရှိပြီး အမျှင်ဓာတ်၊ ပြာဓာတ်၊ ကာဘိုဟိုက်ဒရိတ်၊ ပရိုတင်း၊ အဆီဓာတ် တို့လည်း ပါရှိသည်။

လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ ဒေသအနှံ့ စိုက်ပျိုးမှုရှိနေပါသော်လည်း စိုက်ဧက မများလှသေးပါ။ အညာနှင့်မြေလတ်သည် မိုးရွာမှုမများသဖြင့် တစ်နှစ်လျှင် မိုးရေချိန် ၂၅ လက်မ မှ လက်မ ၄၀ အတွင်း ရွာသွန်းမှု ရှိလျှင် မိုးရာသီ စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ နွေရာသီ တွင် အပူချိန်အလွန်အမင်း ပူပြင်းလျှင် ၄၄ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ကျော်သော ရက်ရှည်

ဖြစ်ပါက ပန်းပွင့်ချိန်၊ အောင်မြင်မှု နည်းသောမျိုးစေ့များ ဖြစ်လာတတ်သည်။ သို့သော် အစိုဓာတ်မြေထဲရှိသေးလျှင် အပူချိန်များသော်လည်း ထိခိုက်မှု နည်းသည်။ မြေပြုပြင်ချိန် အစိုဓာတ် ကောင်းကောင်းဖမ်းထားရန်နှင့် ပန်းပွင့်ချိန် ရေရရှိက ရေသွင်းပေးလျှင် အထွက်မထိခိုက်

မြေ၌၊ အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာ၊ မိုးစပါး အပြီး သီးထပ်စိုက်ပျိုးလိုပါက နိုဝင်ဘာ၊ အစိုဓာတ်ကောင်းလျှင် ဒီဇင်ဘာတွင် စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ မိုးဦးမိုးလယ်စိုက်ပျိုးမှု ထက် မိုးနှောင်းဆောင်းစိုက်က အထွက် ပိုကောင်းတတ်သည်။

မြေပြုပြင်မှုမှာ မြေအမျိုးအစား

လက်မခြားပြီး အတန်းလိုက်စိုက်ကြရသည်။ ပေါင်းရှင်းပေါင်းလိုက်၊ ကြားလိုက် မြေဆွ ပေးပြီး စိုက်ပျိုးရက် ၁၂၀ မှ ရက် ၁၃၀ ရှိလျှင် အရွက်ခြောက်၊ အပင်ညှိုးလာ၍ ရင့်မှည့် သောအစေ့အသီးများ သိမ်းရသည်။ တစ်ဧက ၃၅ တင်းဝန်းကျင် ထွက်ရှိကြပါသည်။

ပန်းနှမ်းနေကြာတို့ကဲ့သို့ စုပေါင်း ပန်းပွင့်အမျိုးအနွယ်ဖြစ်သည်။ မှုရင်းဒေသများမှ အိန္ဒိယနိုင်ငံ သို့ရောက်ရှိပြီး အိန္ဒိယတွင် စိုက်ပျိုးစားသုံးမှုများသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင်လည်း စိုက်ပျိုး စားသုံးမှုရှိသည်။

ဆူးပန်းခင်း၏ အားသာချက်မှာ အမြစ်နက်နက်ထိုးဆင်းမှု ဖြစ်သည်။ ပင်စည် သည် ကိုင်းများစွာထွက်သည်။ ပန်းပွင့် နှင့်အရွက်များတွင် ဆူးပါသောမျိုးနှင့် ဆူးမပါသောမျိုးရှိသည်။ ပင်စည်သည် ငယ်စဉ်မှာ၍ ရင့်သော် ကျွတ်ဆတ်ဆတ် ရှိမှုတို့သည် ဆူးပန်းပင်၏ ဗီဇသတ္တိ ဖြစ်သည်။ အားနည်းချက်မှာ အစေ့ခွံပါသော မျိုးသည် အပင်ကြီးလာသော် ယိုင်လဲတတ် သည်။ ပင်ပု၊ ပင်မြင့်မျိုးလည်း ရှိသည်။ အပင်ပုလျှင် တစ်လဝန်းကျင် အပင်မြင့်လျှင် နှစ်လမှ ငါးပေဝန်းကျင်ရှိသည်။ ပန်းပွင့် အရောင်မှာလည်း အဝါရောင်အပြင် လိမ္မော်နီဝါရောင်လည်း ရှိသည်။ ပန်းပွင့် စချိန်မှ ပန်းပွင့်ဖြိုင်ဖြိုင်စုံအောင် ပွင့်ချိန် အထိ ၁၄ ရက်ခန့်ကြာသည်။

ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် အထက်ပေ သုံးထောင်ကျော်အထိ စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းမှု ရှိသောကြောင့် ဒေသအနှံ့နီးပါး စိုက်ပျိုးနိုင် သည်ကို တွေ့ရသည်။ ဆားငန်သောမြေ တွင်လည်း ဖြစ်ထွန်းနိုင်သော သီးနှံဖြစ်၍ ပူပြင်းမိုးနည်းမှုအပြင် ဆားငန်ပေါက် လာစမြေများ၌ စိုက်ပျိုးကြသည်။ သဲနန်း မြေမှာ ရေကိုမများဘဲ အနည်းငယ်ပေးရုံဖြင့် လည်း အထွက်ကောင်းကောင်းရကြသည်။ ဆူးပန်းစေ့သည် အစေ့ခွံမာတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် အခွံမာသောမျိုးကို မစိုက်ခင် ရေတစ်ရက် ကြိုတင်ရေစိမ်မှ အပင်ပေါက် ကောင်းသည်။ အခွံပါးအစေ့မျိုးသည် မိုးရာသီစိုက်ပျိုးလျှင် ရင့်မှည့်ချိန်ရောက်ပါက သိမ်းပါ။ သို့မဟုတ်ပါက အစေ့မှာ မိုးမိလျှင် အပင်ပေါက်တတ်သည်။

မိုးနည်းရေရှား ပူပြင်းသောဒေသ ဆားငန်ပေါက်လာကာစမြေများ ရာသီဥတု ပုံမှန်မရ၍ သီးနှံစိုက်ပျိုးနိုင်ရေး စဉ်းစားကြရာ တွင် မြေလှုပ်မထားရဘဲ ဆူးပန်းပင်သည် စိုက်ပျိုးလျှင် ဖြစ်ထွန်းနိုင်သော သီးနှံ ဖြစ်သည်။

ပွင့်ပေါင်းစုအမျိုးဖြစ်သော နေကြာမှာ နေရောင်ရှိရာဘက်သို့ ချာချာလည်လိုက်သော အပွင့်အဖွဲ့ရှိသောကြောင့် နေခြာမှ နေကြာ Sun Flower ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ ဆူးပန်းမှာ လည်း စုပေါင်းပန်းပွင့်အမျိုးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် Saf flower ဟု ခေါ်ကြသည်။ ■

ပျဉ်းမိတ်ပွင့်

ပျဉ်းမိတ်ပွင့်

နိုင်ပါ။ ဂရုပြုရမည်မှာ ပန်းပွင့်ချိန်နှင့် အသီးသီးချိန် ဖြစ်သည်။

မှုရင်းဒေသမှာ မြေထဲပင်လယ်ဒေသ နှင့် အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံတို့ဖြစ်သည်။ ဆူးပန်းပင် အမြစ်သည် မြေထဲ အနက် ၅ ပေအထိ ဆင်းနိုင်သည်။ ရေဝပ်မှုကို မကြိုက်၍ ရေလောင်းပေးသွင်းရာတွင်

ကြည့်၍ မထွန်းမယက် အစေ့ကို ကျင်းငယ် တူးစိုက်ပျိုးမှု၊ ထယ်တစ်စပ်ဝင်ကာ ထယ် တစ်ကြိမ်ထိုး၊ ထွန်းရေးညက်ပေးရသည်။ တစ်ဧကမျိုးစေ့အများဆုံး ခြောက်ပြည် သုံးရသည်။ သဘာဝမြေဩဇာ၊ ဓာတ်မြေ ဩဇာ N:P:K (၅၆ ပေါင် : ၁၁၂ ပေါင် : ၁၁၂ ပေါင်) မြေပြင်ချိန်ထည့်ပေးမှု၊ စိုက်ပြီး

**wpfuwi20r\$wi&Gf& wpvif၆Epf၀m၆S
o)xbn&Ebnf၆G၆15r\$၆&၆၆၆၆၆၆၆
taphpvi၆q၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆
t၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆
y၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆**

ဂရုပြုရသည်။ သဲနန်းမြေ၊ သဲဆန်မြေတို့ တွင် ရေလုံလောက်အောင်ရရှိပေးနိုင်လျှင် ပို၍ ဖြစ်ထွန်းမှုရှိသည်။ မိုးရာသီစိုက်ပျိုး လျှင် လယ်နှင့်ယာ၌၊ မေလ ဆောင်းရာသီ စိုက်ပျိုးလျှင် စက်တင်ဘာ၊ ကိုင်းကျွန်း

ရက် ၄၀ တွင် ထပ်မံထည့်လိုက် နိုက်ထရိုဂျင် (၅၆ ပေါင်) စိုက်ပြီး ၇၅ ရက်တွင် အပင် မသန်က ထပ်မံ၍ နိုက်ထရိုဂျင် (၅၆ ပေါင်) ထည့်နိုင်သည်။ တန်းကြား ၁၅ လက်မ၊ ၁၈ လက်မနှင့် ပင်ကြား ၄ လက်မ၊ ၆

အိမ်ထောင်စုများအတွက် အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များ

မိုးရာသီ ရေကြီးရေလျှံမှုမှ ကာကွယ်ရန်နှင့် နွေရာသီရေရှားပါးမှုကို ပြန်လည်ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် လျှို့ဝှက်ဆည်လေးခုကို ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း ဆည်မြောင်းနှင့် ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနမှ တည်ဆောက်ပေးလျက် ရှိကြောင်း သိရသည်။

ထိုလျှို့ဝှက်ဆည်လေးခုမှာ သံတွဲမြို့နယ် ရေစင် (တောင်ပေါက်) လျှို့ဝှက်ဆည်၊ ဝှံမြို့နယ် စည်ပင်လျှို့ဝှက်ဆည်၊ အမ်းမြို့နယ် တလိုင်းတောင်လျှို့ဝှက်ဆည်နှင့် မာန်အောင်မြို့နယ် ဆားချက်လျှို့ဝှက်ဆည်တို့ ဖြစ်သည်။

သံတွဲမြို့နယ် ရေစင် (တောင်ပေါက်)လျှို့ဝှက်ဆည်သည် ရေစင်ကျေးရွာအနီးတွင် တည်ရှိပြီး မြေသားရေလျှောင့်တမံတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ပျမ်းမျှစီးဝင်ရေဂါလန် ၅၂ ဒသမ ၉၀ သန်းရှိကာ ကန်အပြည့် ရေလျှောင့်ပမာဏမှာ ဂါလန် ၄၈ ဒသမ ၀၅ သန်းနှင့် အသုံးပြုနိုင်သော ပမာဏမှာ ၄၆ ဒသမ ၂၇

သန်း ရှိသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုမှာ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ပြီးစီးနေပြီဖြစ်ကာ လုပ်ငန်းများ အားလုံးပြီးစီးသွားပါက ရေစင်ကျေးရွာအပါအဝင် ကျေးရွာလေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စု ၁၇၇၇ စုခန့်သို့ သောက်သုံးရေပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဝှံမြို့နယ်ရှိ စည်ပင်လျှို့ဝှက်ဆည်သည်လည်း စည်ပင်ကျေးရွာအနီးတွင် တည်ရှိပြီး မြေသားရေလျှောင့်တမံအမျိုးအစား ဖြစ်သည်။ စီးဝင်ရေဂါလန် ၅၅ ဒသမ ၁၀ သန်းရှိပြီး ကန်အပြည့် ရေသိုလှောင်နိုင်မှုမှာ ဂါလန် ၇၆ ဒသမ ၄၆ သန်း ရှိသည်။ အသုံးပြုနိုင်သော ရေလျှောင့်ပမာဏမှာ ၇၃ ဒသမ ၅၃ သန်း ရှိသည်။ လုပ်ငန်းများ ပြီးစီးပါက စည်ပင်ကျေးရွာ အပါအဝင် ကျေးရွာသုံးရွာရှိ အိမ်ထောင်စု ၉၀၀ ခန့်ကို သောက်သုံးရေပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ထို့အတူ အမ်းမြို့နယ်ရှိ တလိုင်းတောင်လျှို့ဝှက်ဆည်သည် ပျမ်းမျှစီးဝင်ရေဂါလန် ၅၅ ဒသမ ၄၀ သန်းရှိပြီး ကန်အပြည့် ရေလျှောင့်ပမာဏမှာ ဂါလန် ၂၁ ဒသမ ၂၁ သန်းနှင့် အသုံးပြုနိုင်သော ရေလျှောင့်ပမာဏမှာ ၁၉ ဒသမ ၁၉ သန်းရှိသည်။ ယင်းလျှို့ဝှက်ဆည်၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုမှာ ရာခိုင်နှုန်းပြည့်ပြီးစီးနေပြီဖြစ်ကာ

တလိုင်းတောင်ကျေးရွာ အပါအဝင် ကျေးရွာနှစ်ရွာရှိ အိမ်ထောင်စု ၅၀၀ ကို သောက်သုံးရေများ ပေးဝေနိုင်တော့မည် ဖြစ်သည်။ မာန်အောင်မြို့နယ်ရှိ ဆားချက်လျှို့ဝှက်ဆည်မှာ ဆားချက်ကျေးရွာအနီးတွင် တည်ရှိပြီး မြေသားတမံပင် ဖြစ်သည်။ စီးဝင်ရေဂါလန် ၁၇၉ ဒသမ ၈၀ သန်းရှိပြီး ကန်အပြည့် ရေလျှောင့်ပမာဏမှာ ဂါလန် ၂၇ ဒသမ ၇၀ သန်းနှင့် အသုံးပြုနိုင်သော ရေလျှောင့်ပမာဏမှာ ၂၄ ဒသမ ၁၅ သန်းရှိသည်။ လုပ်ငန်းအားလုံးပြီးစီးပါက ဆားချက်ကျေးရွာ အပါအဝင် ကျေးရွာနှစ်ရွာမှ အိမ်ထောင်စု ၇၃၀ ကို ရေပေးဝေနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း အပြီးတည်ဆောက်ပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ စီမံကိန်းတစ်ခုမှာ ရာခိုင်နှုန်းပြည့် ပြီးစီးနေပြီဖြစ်ပြီး ကျန်စီမံကိန်းသုံးခုမှာလည်း လုပ်ငန်းများတည်ဆောက်မှု ၇၅ ရာခိုင်နှုန်း ပြီးစီးနေပြီဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

အဆိုပါ လျှို့ဝှက်ဆည်များ တည်ဆောက်ပေးခြင်းဖြင့် ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း မိုးရာသီ ရေကြီးရေလျှံမှုများကို ကာကွယ်နိုင်မည် ဖြစ်သည့်အပြင် နွေရာသီ ရေရှားပါးမှုကိုပါ ကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများပါ တိုးမြှင့်လုပ်ကိုင်လာနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပြည်နယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို လည်း အထောက်အကူများစွာ ရရှိစေမည် ဖြစ်သည်။

ဇော်လင်းထွဋ်

Black Bull

AGGC
www.aungyigroup.com

NO. CC-64, THIRI YADANAR WHOLESALE MARKET THUDHAMMA ROAD, NORTH OKKALAPA TOWNSHIP, YANGON, MYANMAR.
Ph : 09 78 5000001, 09 78 5000002, 09 78 5000003, 09 78 5000004, 09 78 5000005
Email : blackbull@aungyigroup.com

ရှေ့ဖုံး - ဧက ၁၅၀၀ မှ

ယင်းသို့ စိုက်ပျိုးရေး လုံလောက်မှုမရှိခြင်းကြောင့် နောက်ဆက်တွဲပြဿနာများ မဖြစ်ပေါ်လာစေရန်အတွက် နိုင်ငံ၏ ပေါက်ကွဲသော ရေ အရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူသုံးစွဲ ရာတွင် ရေလျှော့တံခံနှင့် ရေလွှဲ ဆည်များ ပြုပြင်တည်ဆောက် ခြင်းနှင့် ရေထိန်းတံခါးများ တည် ဆောက်ခြင်းဖြင့် စိုက်ပျိုးသီးနှံ များကို တစ်သီးစားသာမက သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး၊ လယ်ယာ ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အကူပြုကာ စားနပ် ရိက္ခာပေါများဖူလုံရန် ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသည်။

လက်ရှိ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင် အများစုသည် လုပ်အားကို အခြေ ပြု ဆောင်ရွက်နေသည့်အတွက် တောင်သူလယ်သမားများ ဝင်ငွေ တိုးတက်စေရေးအတွက် ရေကို ချွေတာသုံးစွဲရန်၊ ခေတ်မီ စိုက်ပျိုး နည်းစနစ်များ အသုံးပြု၍ စက်မှု လယ်ယာစနစ်သို့ ပြောင်းလဲ ကျင့်သုံးစေရန်၊ အရည်အသွေး ပိုမိုကောင်းမွန်သော မျိုးစေ့နှင့် ပျိုးပင်များထုတ်လုပ်ကာ အရည် အသွေးမြင့် သီးနှံများ ထုတ်လုပ် နိုင်စေရန်နှင့် သွင်းအားစုများ စနစ်တကျအသုံးချတတ်စေရန် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ

ဦးစီးဌာနများက တောင်သူ လယ်သမားများ လုပ်အားနှင့် ညီမျှသည့် အကျိုးအမြတ်ရရှိစေရန် ကူညီပေးနေသည်။
ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အတွင်း နိုင်ငံတော်က တည်ဆောက် ပေးထားသည့် ရေလျှော့တံခါး၊ ရေဘေးကာကွယ်ရေးတာ၊ ရေငန် တားတာတံခါးများ၊ ရေထိန်းတံခါး နှင့် လျှပ်စစ်ရေတင်လုပ်ငန်းတို့မှ စိုက်ပျိုးမြေ ၉၇၀၃၃ ဧက တို့အား မိုးစပါးအောင်ရေ ပေးခြင်း၊ နွေစပါးနှင့် ဆောင်းသီးနှံများ စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် စိုက်ပျိုးရေး ပေး ဝေခြင်း၊ ရေငန်ဝင်ရောက်မှုနှင့် ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုတို့မှ တားဆီး ကာကွယ်ပေးခြင်းတို့အပြင် တိုင်း

ဒေသကြီးအတွင်းရှိ မြို့နယ်များသို့ သောက်သုံးရေများ ပေးဝေလျက် ရှိသည်။
၂၀၂၀-၂၀၂၁ ဘဏ္ဍာရေး နှစ်တွင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အတွင်း ချောင်းကော၊ မြောင်းကော၊ ရေနတ်မြောင်း တူးဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းများ၊ ရေတံခါးတည် ဆောက်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်ခြင်း လုပ်ငန်းများ၊ တာတံခါးပြုပြင်ခြင်း လုပ်ငန်း စုစုပေါင်း ၁၂၈ ခုအား တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ ရန်ပုံငွေ ဖြင့်ဆည်မြောင်းနှင့်ရေအသုံးချမှု စီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနမှ အကောင်

အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေး ခဲ့သည်။
ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ပေးမှု ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးပိုမိုရရှိလာကာ တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ၂၀၂၀- ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် နွေစပါး ၁၂၀၀၀၀ ဧကခန့်သာ စိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၂၁-၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် နွေစပါး ၁၈၀၀၀၀ ဧကကျော် စိုက်ပျိုးနိုင် ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။
အခြေခံ စားနပ်ရိက္ခာ ဖြစ်သော စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ သည် မိုးခေါင်ခြင်း၊ မုတ်သုံ အဝင် နောက်ကျခြင်းနှင့် မုတ်သုံ အထွက်

ရှေ့ဖုံး - နေကြာ မှ

ပန်းဝတ်ရည်ကို ပျားများ အထူး နှစ်သက်ကြသဖြင့် နေကြာပန်းခင်း အတွင်း ပျားပုံးများထားပါက ပျားရည်နှင့် ပျားဝတ်မှုန်အများ အပြားရရှိနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် နေကြာပန်းစိုက်ပျိုးမှုကို ပျားမွေးမြူရေးနှင့် တွဲဖက်လုပ်ကိုင် မည်ဆိုပါက နေကြာစေ့ထွက်နှုန်း ပိုမိုကောင်းမွန်စေနိုင်ကြောင်း သိရသည်။
ကမ္ဘာတွင် နေကြာပင် အများဆုံးစိုက်ပျိုးသည့် နိုင်ငံများ မှာ ယူကရိန်း၊ ရုရှားနိုင်ငံနှင့် ဥရောပသမဂ္ဂနိုင်ငံများ ဖြစ်သည်။ နေကြာဆီတွင် အဓိက ထရိုင်းဂရစ် စရိုက်ဒီပါဝင်သည်။ ထရိုင်းဂရစ် စရိုက်ဒီဆိုသည်မှာ ဖက်တီး အက်စစ် မော်လီကျူးသုံးခုတွဲ ထားသော မော်လီကျူးအစုအဝေး ဖြစ်သည်။
နေကြာဆီမှာ မပြည့်ဝဆီ များဖြစ်သော မိုနို မပြည့်ဝဆီနှင့် ပေါ်လီမပြည့်ဝဆီများပါဝင်သော ကြောင့် ကျန်းမာရေးအတွက်

အထူးသင့်တော်သည့် စားသုံးဆီ ဖြစ်သည်။
နေကြာစေ့သည် နေပူထဲမှာ ရှိနေသော နေကြာပန်းပွင့်၏ အစေ့ဖြစ်သောကြောင့် မှိုတက်ခြင်း ကင်းစင်သည်။ မြေပဲဆီကဲ့သို့ အာဖလာတောက်ဆင်ဟု ခေါ်သော မှိုအဆိပ်အတွက် စိုးရိမ်စရာ မလိုသည့်အတွက် နေကြာဆီ စားသုံးမှု တဖြည်းဖြည်း မြင့်တက် လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။
ထို့ပြင် ဆီကြိတ်ပြီးသော နေကြာစေ့ကြိတ်ဖတ်များကို တိရစ္ဆာန် အစာအဖြစ် အသုံးပြုနိုင် ပြီး အော်ဂဲနစ်စိုက်ပျိုးရေးသုံး မြေဩဇာအဖြစ်ပါ အသုံးပြုနိုင် သည်။ နေကြာဆီကို ဇီဝလောင်စာ အဖြစ် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များတွင် ထည့်သွင်းအသုံးပြုနိုင်ကာ အိုးလီရစ် အက်စစ်များသော နေကြာဆီသည် နှလုံးသွေးကြော ကျဉ်း လူနာများအတွက် အလွန် သင့်တော်သော စားသုံးဆီ ဖြစ်သည်။
မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း

ယခင်က မြေပဲဆီကို တစ်စိုက် မတ်မတ် သုံးလာသူများအနေနဲ့ လည်း ယခုနောက်ပိုင်းတွင် မြေပဲဆီတွင် ပါဝင်သော အာဖလာ တောက်ဆင် မှိုဆိပ်ကြောင့် နေကြာဆီ ပြောင်းလဲစားသုံးမှု များပြားလာသည်။
၂၀၁၈ ခုနှစ်စာရင်းအရ တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင် နေကြာဆီ တန်ချိန် စုစုပေါင်း သန်း ၂၀ နီးပါး ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ယူကရိန်းနှင့် ရုရှားနှစ်နိုင်ငံပေါင်း ထုတ်လုပ်မှုသည် ကျန်ကမ္ဘာနိုင်ငံ များ၏ ထုတ်လုပ်မှုထက် အများဆုံးဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ၏ နေကြာဆီထုတ်လုပ်မှုသည် ကမ္ဘာ့အဆင့် ၁၁ နေရာတွင် ရပ်တည်ကာ ၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွင်း တန်ချိန်ပေါင်း ၁၃၁၀၀၀ ကျော် ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။
စားသုံးဆီမှာ ဆန်ပြီးလျှင် ဒုတိယအရေးပါသော အခြေခံ စားကုန်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆီဖူလုံရေးသည် အရေးပါလျက် ရှိသည်။ ဆီဖူလုံရန်အတွက်

ဆီထွက်သီးနှံများ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုး ရန် လိုအပ်သည်။ နေကြာသည် ဆီဖူလုံရေးအတွက် စိုက်ပျိုးသင့် သော ဆီထွက်သီးနှံတစ်မျိုး လည်းဖြစ်သည်။ နေကြာသည် ထုတ်လုပ်မှုစရိတ် သက်သာပြီး မျိုးစေ့မှမျိုးစေ့ပြန်လည်ရရှိသော အချိုး (Seed to Seed Ratio) ကောင်းမွန်သောကြောင့် သီးသန့် ဖြစ်စေ၊ သီးညှပ်ဖြစ်စေ စိုက်ပျိုး နိုင်သည်။
နေကြာကို လယ်မြေတွင် စပါးရိတ်သိမ်းပြီးချိန်၊ ယာမြေ တွင် မိုးသီးနှံရိတ်သိမ်းပြီးချိန် နှင့် ကိုင်းကျွန်းမြေများတွင် စိုက်ပျိုးနိုင်

သည်။ နေကြာစိုက်မည်ဆိုလျှင် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရန် လိုသည်။ အကောင်းဆုံး စိုက်ပျိုးချိန်မှာ စက်တင်ဘာမှ အောက်တိုဘာ အထိ ဖြစ်သည်။ မြေအစိုဓာတ် လုံလောက်စွာရှိပါက စပါးအပြီး စိုက်ပျိုးရာတွင် နိုဝင်ဘာနှင့် ဒီဇင်ဘာအထိ စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။
စိုက်ပျိုးသင့်သော နေကြာ မျိုးမှာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

စောခြင်းတို့ကြောင့် နှစ်စဉ် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ရေလိုအပ်ချက်များ မြင့်တက်လာ နေသည်။

စိုက်ပျိုးရေးအတွက် လိုအပ်လျက်ရှိသော စိုက်ပျိုးရေး ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် ဒဂုံမြို့သစ် (ဆိပ်ကမ်း)မြို့နယ်တွင် ကညွတ်

ရိုးရေထိန်းတံခါး ၆ပေ x ၆ပေ သုံးပေါက်တစ်လုံးအား တည်ဆောက်ပေးခဲ့သည်။ အဆိုပါ ရေထိန်းတံခါးတည်ဆောက်ခြင်း ဖြင့် ဒဂုံမြို့သစ် (ဆိပ်ကမ်း) မြို့နယ်အတွင်းရှိ လယ်ယာမြေဧက ၁၅၀၀ အား နွေစပါးရာသီတွင် စိုက်ပျိုးရေးပေးနိုင်မည် ဖြစ်ကာ မိုးရာသီတွင် လယ်ယာမြေများ ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုမှလည်း ကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် ယခု တည်ဆောက်သည့် ကညွတ်ရိုးရေထိန်းတံခါးသည် သံကူကွန်ကရစ် အဆောက်အအုံနှင့် ဆားငန်ရေတိုက်စားမှုကို ခံနိုင်ရည် ရှိသည့် Stainless Steel အမျိုးအစား တံခါးရွက်များကို အသုံးပြု၍ တည်ဆောက်ထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ငမိုးရိပ်ရေလှောင်တံမံမှ ထုတ်လွှတ်ပေးသော ဆည်ရေကို ငမိုးရိပ်လက်ယာမြောင်းမှတစ်ဆင့် ရှမ်းတဲကြီးချောင်း၊ မအူချောင်း၊ ကညွတ်ရိုးချောင်းများအတွင်းသို့ အဆင့်ဆင့် ရေသွင်းယူပြီး ကညွတ်ရိုးရေတံခါးတွင် ရေချိုကို သိုလှောင်ထိန်းသိမ်းထားကာ နွေစပါးဧက ၁၅၀၀ ကို စိုက်ပျိုးရေး လုံလောက်စွာ ပေးနိုင်ရေးနှင့် ပဲခူးမြစ်မှ ရေငန်များ ပြန်လည်

ဝင်ရောက်ခြင်းမရှိစေရန် ရည်ရွယ်ကာ တည်ဆောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အဆိုပါ ကညွတ်ရိုးရေထိန်းတံခါးသည် ရေသွင်းမြောင်း အလျား ၁၂၅ ပေ၊ အောက်ခြေ အကျယ် ၂၃ ပေနှင့် အနက် ၁၁ ပေ ရှိကာ ရေထုတ်မြောင်း အလျား ၇၇၅ ပေ၊ အောက်ခြေအကျယ် ၂၃ ပေနှင့် အနက် ၁၅ ပေရှိပြီး ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ဆောက်ကာ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၈ ရက်က ၂၀၂၂ ခုနှစ် တောင်သူလယ်သမားနေ့ အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။

ကညွတ်ရိုးရေထိန်းတံခါး တည်ဆောက်ဖွင့်လှစ်ပေးနိုင်ခဲ့သောကြောင့် ဒဂုံဆိပ်ကမ်း မြို့နယ်၊ ဒလဘမ်းကျေးရွာ၊ ညောင်ပင်ကျေးရွာရှိ စိုက်ပျိုးမြေဧက ၁၅၀၀ အတွင်းသို့ ရေငန်ဝင်ရောက်မှုမှ ကာကွယ်နိုင်ခြင်း၊

လျှပ်စစ်ရေတင်လုပ်ငန်း ၂၂ ခု တို့ကို တာဝန်ယူ ထိန်းသိမ်းလျက် ရှိသည်။

စိုက်ပျိုးရေးအတွက် လိုအပ်သော စိုက်ပျိုးရေး လုံလောက်စွာ ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး

နွေရာသီတွင် ရေချိုများ သိုလှောင်အသုံးပြုနိုင်ခြင်းနှင့် မိုးရာသီတွင် ကွင်းအတွင်းရှိ ရေများထုတ်နုတ်နိုင်ခြင်းစသည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို တောင်သူဦးကြီးများ ရရှိတော့မည် ဖြစ်သည်။

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ ဆည်မြောင်းနှင့်ရေအသုံးချမှု စီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ရေလှောင်တံမံ ကိုးခု၊ ရေဘေးကာကွယ်ရေးနှင့် ရေငန်တားတာဝန်များ စုစုပေါင်း ၄၉ ခု၊ ရေထိန်းတံခါး ၁၅၄ ခုနှင့်

ဌာနက ရေလှောင်တံမံများ၊ ရေထိန်းတံခါးများ၊ ရေငန်တားတာဝန်များကို တည်ဆောက်ပေးလျက်ရှိရာ စိုက်ပျိုးရေး ထုတ်ယူသုံးစွဲသူ တောင်သူဦးကြီးများ အနေဖြင့်လည်း စိုက်ပျိုးရေးများ လေလွင့်ဆုံးရှုံးမှုမရှိစေရန် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် အဖိုးတန် ရေအရင်းအမြစ်များ ကာကွယ်ကြပါဟု တိုက်တွန်းလိုက်ရပေသည်။

ဇော်လင်းထွဋ်

က ထုတ်ဝေထားသည့် ရေဆင်းစပ်မျိုးနေကြာ -၁ နှင့် ဆင်းရွှေကြာ -၂ နေကြာမျိုးတို့သည် တောင်သူဦးကြီးတို့အတွက် အထွက်နှုန်းကောင်းကာ အကျိုးအမြတ်များစွာ ရရှိနိုင်သော မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များဖြစ်သည်။

နေကြာသည် မြေအနေအထားအလိုက် အထွက်နှုန်း တစ်ဧကလျှင် ၅၅ တင်းမှ တင်း ၆၀ အထိ ထွက်ရှိနိုင်သည်။ အပွင့်

အရွယ်အစားကြီးမား၍ အချင်းငါးလက်မမှ ကိုးလက်မအထိ ရှိသည်။ ဆီပါဝင်မှုမှာလည်း ၄၈ ရာခိုင်နှုန်း မှ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းပါဝင်ကာ ပျားများဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ လူဖြင့်သော်လည်းကောင်း ဝတ်မှုန်ကူးပေးရန် မလိုကြောင်း သိရသည်။

ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သော စားသုံးဆီကို ပြည်သူများ ဖူလုံစွာ စားသုံးနိုင်ရေးနှင့် သွင်းကုန်အစားထိုးထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် ဆီထွက်နှုန်းကောင်းမွန်သည့် နေကြာသီးနှံတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနက ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

နေကြာသီးနှံသည် တစ်ဧက ဆီထွက်နှုန်း အမြင့်ဆုံး သီးနှံဖြစ်၍ ပြည်တွင်းစားသုံးဆီ လိုအပ်ချက်ကို တစ်ရာသီ၊ နှစ်ရာသီအတွင်း သိသိသာသာ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး တောင်သူများအတွက် တွက်ခြေကိုက်သော အထွက်နှုန်းရရှိစေရန်

မျိုးကောင်းမျိုးသန့်၊ နည်းပညာနှင့် အကူအညီများပေးနိုင်ရေးကိုလည်း စီစဉ်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

လက်ရှိ နေကြာသီးနှံကို မိုးနှင့်ဆောင်းသီးနှံအဖြစ် ဧက ၁၂၀၀၀၀ ကျော် စိုက်ပျိုးလျက်ရှိပြီး လာမည့်စိုက်ပျိုးရာသီမှ စတင်ကာ ဧက ၁၇၀၀၀၀ ထပ်မံတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ရာ စုစုပေါင်းနေကြာဧက ၂၉၀၀၀၀ ကျော် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သွားမည် ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ အများပြည်သူများအနေဖြင့် ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သော စားသုံးဆီများကို များမကြာမီနှစ်အတွင်း ဖူလုံစွာ စားသုံးနိုင်တော့မည် ဖြစ်သလို အထွက်နှုန်းကောင်းသော ဆီထွက်သီးနှံနေကြာ တိုးချဲ့ စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် တောင်သူဦးကြီးတို့၏ ဘဝသည်လည်း တိုးတက်မြင့်မားလာမည်မှာ အသေအချာပင်ဖြစ်သည်။

အင်္ဂါသား

blwek Gif yefo D eufiw#i pky&nf

စိန်နက်ဟု လူသိများသော အနက်ရောင်ပန်းသီးများသည် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် လူကြိုက်များလာသဖြင့် တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်ရေး ဘူတန်နိုင်ငံက ကြိုးစားလျက်ရှိသည်။ အနက်ရောင်ပန်းသီးကို စားသုံးခြင်းဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်တွင် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်စေရန် ကြီးမားသော အထောက်အပံ့ပေးနိုင်ကြောင်း ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ သုတေသနပညာရှင်များက မှတ်ချက်ပြုထားကြသည်။

ဘူတန်နိုင်ငံတောင်ပိုင်း တောင်တန်းများပေါ်တွင် ပေါက်ရောက်ရှင်သန်ကြီးထွားကြသည့် အနက်ရောင်ပန်းသီးများသည် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အများအပြားတွင် စိုက်ပျိုး ရှင်သန်နိုင်စွမ်း မရှိကြောင်း သိရသည်။ အပြောင်းအလဲမရှိသော ရာသီဥတုနှင့် မြေ၏ စွမ်းအင်များကို အပြည့်အဝ သုံးစွဲနိုင်ခြင်းကြောင့် စိန်နက်ဟု ခေါ်သော ပန်းသီးနက်များမှာ ကျန်းမာရေးအတွက် အထောက်အကူပြုပေးနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘူတန်နိုင်ငံတွင် “ဟွာနီယူ”ဟု လူသိများသော ယင်းအနက်ရောင်

ပန်းသီးများမှာ မကြာခင်ကာလမှ စတင်ကာ တစ်ကမ္ဘာလုံးသို့ ဖြန့်ဖြူးပေးသွားရန် ရည်မှန်းထားရာ တိုးမြှင့်စိုက်ပျိုးရန် လိုအပ်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘူတန်နိုင်ငံမှ စိုက်ပျိုးရေး သမားများက ရှင်သန်ကြီးမား ဖွံ့ဖြိုးရန် အခက်အခဲရှိသော ပန်းသီးနက်ကို ပိုမို စိုက်ပျိုးရန် နေရာအခက်အခဲ ရှိနေကြောင်း သိရသည်။ တစ်ဖန် ရာသီဥတု အခြေအနေကလည်း ပန်းသီးနက်၏ ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားခြင်းကို အကျိုး သက်ရောက်မှုရှိသဖြင့် သတိ

ပြုကာ အလေးအနက်ထား စိုက်ပျိုးနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘူတန်နိုင်ငံ၏ အဓိက စိုက်ပျိုးသီးနှံများမှာ ပြောင်းဖူးနှင့် ဆန်စပါးဖြစ်ရာ ပြောင်းကို ပြည်တွင်း၌ ၄၉ ရာခိုင်နှုန်း စားသုံးကြပြီး ဆန်ကိုပြည်တွင်း၌ ၄၃ ရာခိုင်နှုန်းခန့် စားသုံးကြသည်။ သို့သော် ဆန်ကို အဓိကစားသုံးမှု များပြားပြီး ပြောင်းမှတစ်ဆင့် အမျိုးမျိုးသော စားကုန်များ ပြုလုပ်စားသုံးကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ပန်းသီးအနက်ရောင်ကို မြင့်မားသောတောင်တန်းဒေသ

များတွင် စိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး တိဗက်ဒေသတွင်လည်း ဖြစ်ထွန်းကြောင်း သိရသည်။ ဘူတန်နိုင်ငံတွင် ပန်းသီးအနက်များကို စိုက်ပျိုးမှု တိုးမြှင့်ခြင်းကြောင့် ပြည်ပဈေးကွက်၌ ပိုမိုကုန်မြှင့်တက်စေမည့် စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်တစ်မျိုး အဖြစ် ရောက်ရှိလာစေမည် ဖြစ်သည်။ ပန်းသီးအနက်ရောင်သည် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း အဆီများကို လျော့ကျစေသည့်အပြင် သွေးတိုးကိုလည်း ကျဆင်းစေကြောင်း သိရသည်။ အမျှင်ဓာတ်များ ပါရှိသောကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာ ကျန်းမာသန်စွမ်းမှုကို အထောက်အကူ ပြုပေးနိုင်သည့်အပြင် ဆီးချိုရောဂါ ဖြစ်ပွားမှုကို လျော့နည်း သက်သာစေနိုင်ကြောင်း သိရသည်။ ထို့ပြင် ဦးနှောက်ဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုလည်း အထောက်အကူပြုပေးနိုင်သည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူငယ် ဦးရေ အများဆုံးပိုင်ဆိုင်ထားသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည့် ဘူတန် နိုင်ငံသည် အသက် ၂၅ နှစ်အောက်

လူငယ် ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းရှိနေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ နိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတွင် ပိုမိုစွမ်းအားဖြည့်ပါဝင်နိုင်သည့် အင်အားရှိနေသည်။ ထိုအခွင့်အရေးကို ပြည်ပပိုမိုကုန် ရရှိစေနိုင်သည့် ပန်းသီးနက်များကို တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးမည့် အစီအစဉ်များတွင် အသုံးပြုနိုင်ရန် တာဝန်ရှိသူများက ကြိုးစားလျက် ရှိသည်။ ဘူတန်နိုင်ငံတွင် စိုက်ပျိုး ဧရိယာအကန့်အသတ် ရှိခြင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကြုံရလေ့ ရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးအခက်အခဲ ရှိခြင်း၊ လုပ်အားအင်အားရှိသော်လည်း နိုင်ငံရပ်ခြားနှင့် အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများတွင် စိတ်ဝင်စားကာ လုပ်ကိုင်ကြခြင်းစသည့် စိန်ခေါ်မှုများရှိနေရာ ပန်းသီးနက် စိုက်ပျိုးရေးဖြစ် ထွန်းစေရန် နည်းပညာအားရယူကာ လူငယ်များ စွမ်းအားဖြင့် ပေါင်းစပ် အကောင်အထည်ဖော်ရန် စီစဉ်လျက် ရှိကြောင်း သိရသည်။ (ANA) မိုးမြင့်လင်းလက်

သီရိလင်္ကာတွင် နာနတ် တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးမည်

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် နာနတ်သီးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရန်နှင့် ပြည်ပသို့ တင်ပို့နိုင်ရေး ကြိုးစားသွားရန် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ နာနတ်သီး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနှင့် သုတေသနဌာနက ယခုရက်ပိုင်းအတွင်း သတင်းထုတ်ပြန်ထားသည်။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတစ်ဝန်း နာနတ်သီးစိုက်သည့် ဧရိယာမှာ ဟက်တာပေါင်း ၄၇၅၀ ခန့်ရှိနေပြီး နှစ်စဉ် နာနတ်သီးမက်ထရစ်တန် ၃၅၀၀၀ ခန့် ထွက်ရှိလျက် ရှိနေသည်။ နာနတ်သီး အများဆုံး စိုက်ပျိုးသည့်ဒေသမှာ သီရိလင်္ကာ နိုင်ငံ ကူရုနေဂါလာနှင့် ဂန်ပါယာ ခရိုင်တို့တွင်ဖြစ်ရာ နိုင်ငံ၏ နာနတ်သီးစိုက်ပျိုးမှု၏ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိကြောင်း သိရသည်။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၏ နာနတ်သီးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု သည် ၁၉၉၆ ခုနှစ်မှစတင်ပြီး ယခု ၂၀၂၂ ခုနှစ်အထိ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်း အထိ တိုးတက်လာခဲ့ပြီး ပြည်တွင်း ပြည်ပဈေးကွက်သို့ တင်ပို့ခဲ့သည်။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံမှ နာနတ်သီး

သည် နိုင်ငံတကာဈေးကွက်တွင် ဝယ်လိုအားများနေသဖြင့် ပိုမို စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်ရေး စီစဉ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် နာနတ်သီးစိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့ စိုက်ပျိုးရန် အခက်အခဲနှင့် စိန်ခေါ်မှုများရှိနေသည်။ ယင်းမှာ နာနတ်သီးစိုက်ပျိုးရန် သွင်းအားစု များ၏ ကုန်ကျစရိတ်နှင့် မြေယာ အသစ်ဖော်ထုတ်ရေးတို့ ဖြစ်သည်။ လုပ်သားရှားပါးမှု၊ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှု၊ မြေယာပြုပြင် ထိန်းသိမ်းမှု စသည်တို့တွင် စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ကြုံတွေ့နေသော်လည်း ပြည်ပပိုမိုကုန် တိုးမြှင့်နိုင်ရေး အတွက် စီမံကိန်းချမှတ် ဖော်ဆောင်ရန် စီစဉ်လျက် ရှိသည်။ လုပ်သားဈေးနှုန်း ကြီးမြင့် လာမှု၊ အခြေခံစိုက်ပျိုးကိရိယာ များနှင့် ပိုးသတ်ဆေးများအပြင် မြေဩဇာဈေးနှုန်းများ မြင့်တက် လာမှုများကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နေ ကြောင်း နာနတ်စိုက်တောင်သူများ

က လိုလားနေကြသည်။ လောလောဆယ်တွင် နာနတ်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့် ကုမ္ပဏီများက တစ်ဧကလျှင် နာနတ်ပင် ၂၇၀၀၀ မှ ၃၃၀၀၀ အထိ ထည့်သွင်းစိုက်ပျိုးနေသော်လည်း ယခင်က တစ်ဧကလျှင် နာနတ်ပင်ပေါင်း ၁၀၀၀၀ ခန့်သာ စိုက်ပျိုးကြသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် နှစ်စဉ် မေနှင့်ဩဂုတ်လအတွင်း စိုက်ပျိုး ခူးဆွတ်ကြခြင်းဖြစ်ရာ အချိန် ကာလအနေဖြင့် စတင်စိုက်ပျိုး ချိန်မှ အနည်းဆုံး ငါးလအထိ

ကြာမြင့်ကြောင်း သိရသည်။ ယခုအခါ စိုက်ပျိုးကာလ သက်တမ်းတိုသည့် နာနတ်သီး မျိုးစိတ်သစ်ကို သုတေသနပြုလျက် ရှိပြီး စိုက်ပျိုးချိန်လျော့ချကာ အထွက်နှုန်းကောင်းသည့် မျိုးစိတ်သစ်ကို စမ်းသပ်စိုက်ပျိုး နိုင်ရေး ကြိုးစားလျက်ရှိသည်။ နာနတ်သီးအလုံး အရွယ်အစား ကြီးမားပြီး အရောင်အဆင်းနှင့် အနံ့အရသာတို့ ပြည့်စုံသည့် နာနတ်သီးများကို ဈေးကွက်သို့ မကြာမီကာလအတွင်း တင်ပို့နိုင် တော့မည်ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် နာနတ်သီး အများဆုံး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် တင်ပို့သည့်ဒေသမှာ လက်တင် အမေရိကဖြစ်ပြီး ကော်စတာရီကာ နိုင်ငံက နာနတ်သီး အများဆုံး တင်ပို့နိုင်သည့် နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ကော်စတာရီကာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ နာနတ်သီးတင်ပို့မှု၏ ၈၄ ရာခိုင်နှုန်း ကို တင်ပို့နေကြောင်း သိရသည်။ ကော်စတာရီကာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသား သင်္ကေတတစ်မျိုးဖြစ်သည့် နာနတ် သီးသည် တောင်အမေရိကမှ မျိုးရင်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာတွင် နာနတ်သီး အများဆုံး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့် နိုင်ငံများမှာ ကော်စတာရီကာ၊ ဘရာဇီး၊ ဖိလစ်ပိုင်နှင့် တရုတ်တို့ ဖြစ်ပြီး အိန္ဒိယ၊ ထိုင်း၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဗီယက်နမ်၊ မလေးရှားနိုင်ငံတို့သည်လည်း အများဆုံး စိုက်ပျိုးထုတ် လုပ်သည့်နိုင်ငံများ စာရင်းတွင်ပါဝင် သည်။ ထို့ကြောင့် သီရိလင်္ကာကလည်း နာနတ်သီး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို နှစ်စဉ် တဖြည်းဖြည်းတိုးမြှင့် ကာ ပြည်ပဝင်ငွေရရှိနိုင်ရေး စီစဉ်လျက် ရှိသည်။ (news.lk) မိုးမြင့်လင်းလက်

အပင်များ၏ အင်အားစွမ်းရည်များ

ဒေဝီ ပန်း၏အင်အားစွမ်းရည်မှာ African Daisy ဟု ခေါ်သကဲ့သို့ Tansvaal Daisy, Gerbera daisy, Berbeton Daisy ဟုလည်း ခေါ်ကြ၏။ ဒေဝီပန်းတွင် မတူညီသည့် မျိုးစိတ်ပေါင်း ၃၀ ခန့်ရှိသည့်အနက် ယခုဖော်ပြမည့် ဒေဝီပန်း၏ ရုက္ခဗေဒအမည်မှာ Gerbera jamesonii ဟုခေါ်ဆိုကာ မျိုးရင်း Asteraceae တွင်ပါဝင်၏။ ဒေဝီပန်း၏မျိုးစုအမည် Gerbera မှာ ဂျာမန်သဘာဝလောကပညာရှင် Traugott Gerber ၏အမည်နှင့် မျိုးစိတ်အမည် Jamesonii မှာ မျိုးစုစည်းသူ Robert Jameson ၏အမည်နာမတို့ကို လေးစားဂုဏ်ယူစွာ အမည်ပေးထားခြင်းဖြစ်၏။

အပင်များ၏ အင်အားစွမ်းရည်များ

ဒေဝီပန်းသည် တောင်အာဖရိကမှ စတင်ဖြစ်ထွန်းပြီး ပန်းရောင်၊ အဝါရောင်၊ အနီရောင်၊ ကြက်သွေးရောင်၊ ခရမ်းရောင်၊ လိမ္မော်ရောင်နှင့် အဖြူရောင် အစရှိသဖြင့် အရောင်အသွေး စုံလင်စွာရှိကြ၏။ အရောင်အသွေး ရွှန်းစိုတောက်ပပြီး စိတ်ကြည်နူးမှုကို ဖြစ်စေသည့် ဒေဝီပန်းသည် နူးညံ့သောနှစ်ရှည်ခံပင်မျိုးဖြစ်၏။ ဒေဝီပန်းမျိုးစိတ်ပေါင်း ၃၀ ခန့်ရှိပြီး အာဖရိက၊ မဒါဂါစကာ၊ အာရှတိုက်၏ အပူပိုင်းဒေသများနှင့် တောင်အမေရိကတို့တွင် တွေ့ရှိနိုင်၏။

အပင်များ၏ အင်အားစွမ်းရည်များ

ဒေဝီပင်၏အရွက်မှာ လျှာပုံသဏ္ဍာန်ရှိကာ မျက်နှာပြင်တွင် အမွေးနုလေးများရှိ၏။ အရွက်အနားတွင် လှိုင်းတွန့်လေးများရှိပြီး အရွက်များသည် အပင်၏ အောက်ခြေပိုင်းတွင် အစုလိုက်လေး ရှိတတ်၏။ ထိုအရွက်အုံလေးအကြားမှ တစ်ပွင့်တည်းသော ပန်းခိုင်ထွက်ရှိ၏။ အရွက်မျက်နှာပြင်မှာ အနည်းငယ်ကြမ်းပြီး ရွက်ကြောလေးများထင်ရှားပြီး ရှုပ်ထွေးစွာရှိ၏။

ဒေဝီပန်းပင်အခြေမှ အရှည်တစ်ပေမှ တစ်ပေခွဲခန့် ရှည်သော ပန်းခိုင်ရှိ၏။ ယင်း၏ထိပ်ပိုင်းတွင် အချင်းဝက်နှစ်လက်မခွဲခန့်မှသည် လေးလက်မခန့်အထိ ရှိသည့် ဒေဝီပန်းပွင့်ရှိ၏။ ပန်းပွင့်အလယ်တွင် ချပ်ပြားပိုင်းလေးရှိပြီး ဘေးပတ်လည်တွင် ဒေဝီပန်းပွင့်ဖတ်လေးများရှိသည်။ မျိုးကွဲများအလိုက် စုံလင်လှသောအရောင်အသွေးနှင့် မတူညီသော ပွင့်ချပ်လွှာ တစ်ထပ်၊ နှစ်ထပ်နှင့် အထပ်များစွာ ပါဝင်သည့် ပန်းပွင့်လေးများရှိကြ၏။

အပင်များ၏ အင်အားစွမ်းရည်များ

အရောင်အသွေးစုံလင် လှပစွာပွင့်လန်းနေသော ဒေဝီပန်းပွင့်လေးများသည် ပျားနှင့်အင်းဆက်များကို ဆွဲဆောင်စေပြီး ယင်းတို့မှတစ်ဆင့် ဝတ်မှုန်ကူးခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ ဒေဝီပန်းအစေ့များသည် အမွှေးမျှင်လေးများပါပြီး ပေါ့ပါးသည့်အတွက် လေ၏သယ်ဆောင်ရာသို့ အလွယ်တကူ ပျံ့နှံ့ပေါက်ရောက်နိုင်၏။

မျိုးစေ့ကို တိုက်ရိုက်စိုက်ပျိုးခြင်း (သို့မဟုတ်) အပင်ကို အုံခွဲပြီး စိုက်ပျိုးနိုင်၏။ မျိုးစေ့ခံပြီး နှစ်လအတွင်းတွင် စုဆောင်းထားသည့်မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် တစ်နှစ်အကြာတွင် ပန်းပွင့်နိုင်၏။ ပန်းပွင့်များကို အမြဲရူးဆွတ်ပေးခြင်း၊ ပန်းခြောက်များကို ဖယ်ရှားပေးခြင်းတို့ကို ပုံမှန်ပြုလုပ်ပေးမှသာ နောက်ထပ် ပန်းပွင့်များ ဖူးပွင့်နိုင်သည်။

ဒေဝီပန်းပင်သည် အလင်းရောင်အပြည့်အဝရရှိမှုကို နှစ်သက်ပြီး ရေအသင့်အတင့်လိုအပ်၏။ ရေစီးဆင်းမှု မကောင်းပါက အပင်ခြေပုပ်တတ်၏။ မကြာခဏ မြေဩဇာ ကျွေးပေးခြင်းဖြင့် ပန်းပွင့်အထွက်နှုန်းကောင်းကို ရစေ၏။

ပက်ကျီနှင့်ခရတို့က ဒေဝီရွက်ကို ကြိုက်နှစ်သက်ကြ၏။ ဒေဝီပန်းပင်တွင် မိုင်းရပ်စ်၊ ဘက်တီးရီးယားနှင့် မှိုရောဂါတို့ ကျရောက်တတ်၏။

အပင်များ၏ အင်အားစွမ်းရည်များ

- လိမ္မော်ရောင်ဒေဝီပန်းသည် စိတ်အားထက်သန်မှု၊ ထကြွလုံ့လရှိမှုနှင့် နွေးထွေးမှုတို့ကို ဖော်ဆောင်၏။ ရင်ခုန်စိတ်လှုပ်ရှားမှုနှင့်အတူ လိမ္မော်ရောင်ဒေဝီပန်းပွင့်လေးများကို ချစ်သူလက်ဆောင်အဖြစ် ပေးလေ့ရှိကြ၏။

- ခရမ်းရောင်ဒေဝီပန်းလေးက ကြော့ရှင်းလှပမှု၊ ကျက်သရေရှိမှုနှင့် မိန်းမဆန်မှုကို ကိုယ်စားပြု၏။

- အဝါရောင်ပန်းပွင့်လေးများကမူ ပျော်ရွှင်မှု၊ နုပျိုလန်းဆန်းမှုနှင့် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုကို ဖော်ပြ၏။

- ဒေဝီပန်းနီနီလေးများက ချစ်မေတ္တာကို ဖော်ပြကြ၏။

- အဖြူရောင်ဒေဝီပန်းကလေးများကမူ လက်ဆောင်ပေးသူရော လက်ခံရရှိသူအတွက်ပါ အပြစ်ကင်းစင်မှု၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်မှု၊ နူးညံ့မှုနှင့် ကြင်နာမှုတို့ကို ပြသ၏။

- ပန်းရောင်ဒေဝီပွင့်လေးများကို ဘွဲ့နှင်းသဘင်အခမ်းအနားများ၊ လုပ်ငန်းခွင်ရာထူးတိုးချီးမြှင့်ခြင်း အခမ်းအနားများ အစရှိသည်တို့တွင် ချီးမွမ်းအသိအမှတ်ပြုသည့် သဘောဖြင့် လှပသောလက်ဆောင်လေးများအဖြစ် အမှတ်တရပေးတတ်ကြ၏။

အပင်များ၏ အင်အားစွမ်းရည်များ

ဒေဝီပန်းပင်မှသည် မရေတွက်နိုင်လောက်အောင် များပြားလှသော အကျိုးကျေးဇူးကောင်းများစွာရှိ၏။

သုတေသနပြုချက်များအရ ဒေဝီပန်းပင်သည် လေထုထဲမှ အဆိပ်အတောက်ကိုသန့်စင်ပေးနိုင်သည့် အပြင် ကင်ဆာရောဂါကို ဆန့်ကျင်နိုင်စွမ်း၊ ကင်ဆာဆဲလ်များ တိုးပွားလာခြင်းကို ဆန့်ကျင်နိုင်စွမ်းနှင့် အသက်အန္တရာယ် ဖြစ်စေနိုင်သည့်အထိ ကင်ဆာဆဲလ်များ ဆင့်ပွားကြီးထွားလာခြင်းကို ဆန့်ကျင်နိုင်စွမ်းတို့ကို တွေ့ရှိထား၏။

- ဒေဝီပန်းပင်ကို အိမ်ခန်းအတွင်း စိုက်ပျိုးထားရှိခြင်းဖြင့် လေထုအတွင်းစိုထိုင်းမှုပမာဏကို တိုးစေခြင်း၊ အခန်းအတွင်း ဖုန်ရှိနေမှုကို သက်သာစေခြင်းနှင့် အအေးမိဖျားနာခြင်းဝေဒနာခံစားရမှုကို လျော့နည်းစေနိုင်၏။

- ဒေဝီပန်းပင်၏ ညဘက်တွင်အောက်ဆီဂျင်ကို အကောင်းဆုံးထုတ်လွှတ်နိုင်ခြင်းသည် အခန်းအတွင်း ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်ဒ် ပမာဏများခြင်းကြောင့် ခံစားရတတ်သော ခေါင်းမူးခြင်း၊ ငိုက်မျဉ်းခြင်း စသည့်ဝေဒနာများကို သက်သာစေ၏။

- စိတ်ပိစီးမှုနှင့် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ ပူပင်သောက များလည်း လျော့နည်းပပျောက်စေနိုင်၏။

- အိမ်ခန်းအတွင်း ဒေဝီပန်းပင် စိုက်ပျိုးထားရှိခြင်းဖြင့် လုံလောက်သော အောက်ဆီဂျင်ပမာဏကို အမြဲရရှိ နေနိုင်၏။

- ဒေဝီပန်းပင်မှ အအေးမိခြင်း၊ ချောင်းဆိုးခြင်း၊ ခေါင်းကိုက်ခြင်း၊ အဆစ်မြစ်ရောင်နာ၊ ဒူးလာပါဒရက်ဖြစ်ခြင်း အစရှိသည့် ရောဂါတို့ကို ကုသရန်

ဆေးဝါးများ ဖော်ထုတ်အသုံးပြုကြ၏။

- ခံတွင်းအတွင်းတွင် အပူဖုများဖြစ်ခြင်း၊ မတော်တဆ လျှာကိုက်မိခြင်း၊ ပါးစောင်ကိုက်မိခြင်း၊ အပူချိန်မြင့်မားသည့် အစားအစာများ စားမိခြင်းကြောင့် လျှာအပူလောင်ခြင်း အစရှိသည့် ဝေဒနာများခံစားရပါက ဒေဝီပန်းပင်ကို ဆေးအဖြစ်အသုံးပြုကြ၏။

အပင်များ၏ အင်အားစွမ်းရည်များ

- ဒေဝီပန်းပင်သည် လေထုထဲမှ အဆိပ်အတောက်များကို သန့်စင်ပေးနိုင်သည့် အပင် ၁၅ မျိုးထဲတွင် တစ်မျိုးအပါအဝင်ဖြစ်ကြောင်း NASA မှ သတ်မှတ်ထား၏။

- ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဒေဝီပန်းကို နှင်းဆီ၊ ကာနေရှင်း၊ ဂန္ဓမာနှင့် ကျူးလစ်ပန်းတို့ပြီးလျှင် ပဉ္စမမြောက် လူကြိုက်အများဆုံးဖြစ်ပန်း cut flower အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး အလှဆင်ပန်းအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဘုရားပန်းအဖြစ်လည်းကောင်း အသုံးပြုကြ၏။

- ဒေဝီပန်းကို အလှပန်းအိုးထိုးမည်ဆိုပါက ရေနွေးကြက်သီးနွေးနှင့် ဦးစွာသန့်စင်ဆေးကြောပါ။ ပြီးလျှင် ရိုးတံကို ခပ်စောင်းစောင်းဖြတ်ပြီးမှ ပန်းအိုးထိုးသင့်၏။ ပန်းအိုးအထဲမှ ရေကိုလည်း နေ့စဉ်လဲလှယ်ပေးသင့်ဖြင့် ပန်း၏သက်တမ်းကို ကြာရှည်ခံစေ၏။

- ဒေဝီပန်းပင်မှရရှိသည့်အဆီအနှစ်ကို အလှကုန်ပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ရာတွင် အသုံးပြုကြ၏။

- အသားအရေထိန်းသိမ်းလိုသူများအနေဖြင့် ရေချိုးကန်တွင် ရေစိမ်သည့်အခါ ဒေဝီပန်းအဆီကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုနိုင်၏။

စာ - ၁၈ သို့

&eFik&ps;uGif

3.3.2022

အစေ့ထုတ်ပြောင်း

ယခုနှစ်အတွင်း မြန်မာပြည်တွင်း၌ သွင်းအားစုစရိတ်များ မြင့်တက်ခဲ့ခြင်းနှင့် နိုင်ငံရေးအခြေအနေများကြောင့် အစေ့ထုတ်ပြောင်း စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုလျော့နည်းခဲ့ခြင်း၊ ဖေဖော်ဝါရီမှစတင်၍ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ အကောက်ခွန်လွတ် တင်ပို့နိုင်သော ကာလဖြစ်ခြင်းကြောင့် မြဝတီ ဝယ်လက်များမှ ဝယ်ယူမှုများခြင်း၊ ဒေါ်လာငွေဈေးရိုက်ခတ်မှုများကြောင့် မြန်မာပြည်တွင်း၌လည်း ဒေါ်လာငွေလဲနှုန်းများ ဈေးမြင့်လာကာ စက်သုံးဆီနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်စရိတ်များ ဈေးမြင့်လာခြင်း၊ တရုတ်နိုင်ငံသို့ မြန်မာ့ပြောင်းနှင့် တိရစ္ဆာန်အစာပြောင်းချဉ်ဖတ်များ တင်ပို့နိုင်ရေးအတွက် အပင်ရောဂါပိုးမွှားနှင့် ကျန်းမာရေးလိုအပ်ချက်များ သဘောတူညီချက်စာချုပ်ကို တရုတ်အကောက်ခွန်ဌာနနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနတို့ ဇန်နဝါရီလကုန်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးဖြစ်ခြင်းကြောင့် နှစ်ဖက်သဘောတူညီချက်

အရ မြန်မာ့ပြောင်းနှင့် ပြောင်းချဉ်ဖတ်ကို ပင်လယ်ရေကြောင်းနှင့် နယ်စပ် လမ်းကြောင်းနှစ်ခုစလုံးမှ တရားဝင် တင်ပို့မှုရှိလာခြင်း၊ ရန်ကုန်၊ ပဲခူး၊ မြောင်းတကာတို့ရှိ ပြည်တွင်းအစာစပ်စက်ရုံများမှ ဝယ်ယူမှုများခြင်းစသည့် အခြေအနေများကြောင့် အစေ့ထုတ်ပြောင်းဈေးနှုန်းများ ဆက်လက် ဈေးမြင့်ခဲ့သည်။ အစေ့ထုတ်ပြောင်း ၅၄ ပိဿာလျှင် ယခင်အပတ် ပျမ်းမျှဈေးနှုန်းမှာ ၄၆၉၈၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ယခုအပတ်ဈေးနှုန်းမှာ ၅၁၈၄၀ ကျပ် ဖြစ်သည်။

အိမ်နီးချင်း ထိုင်း၊ တရုတ်နိုင်ငံများ၏ ပြောင်းလိုအပ်ချက်များအရ တင်ပို့မှုများလာနိုင်ခြင်းကြောင့် ယခုနှစ်အတွင်း ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပလိုအပ်ချက်များကား ရောင်းလိုအားထက် ဝယ်လိုအားများနေနိုင်သော အခြေအနေတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

စားသုံးသိ

ကမ္ဘာ့နေကြာဆီ အများဆုံး ထုတ်လုပ်တင်ပို့သော ယူကရိန်း

နှင့် ရုရှားနိုင်ငံများ၏ စစ်ရေးအခြေအနေများကြောင့် နေကြာဆီထုတ်လုပ်တင်ပို့မှုပမာဏ လျော့နည်းခဲ့ခြင်း၊ နေကြာဆီ လိုအပ်ချက်ရှိသောနိုင်ငံများမှ စားအုန်းဆီနှင့် ပဲပုပ်ဆီများအား ယာယီအစားထိုး

စက်သုံးဆီများ ဈေးမြင့်လာခြင်းနှင့်အတူ သယ်ယူပို့ဆောင်ရန်ခက်ခဲလာခြင်းနှင့် သယ်ယူစရိတ်များ ဈေးမြင့်လာခြင်း၊ စားအုန်းဆီအဓိက စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ကာကမ္ဘာသို့ အများဆုံးတင်ပို့သော

ချန်လှပ်ထားရန် ပြဋ္ဌာန်းမှုများရှိခဲ့ပြီး တင်ပို့မှုပမာဏအား လျော့ကျစေရန် ထိန်းချုပ်မှုများရှိခဲ့ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာသို့ ဒုတိယအများဆုံးတင်ပို့သော မလေးရှားနိုင်ငံတွင်လည်း ကိုဗစ် - ၁၉ ဂယက်ကြောင့် ပြည်ပလုပ်သားများ ရှားပါးကာ စားအုန်းဆီစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုထိခိုက်ခဲ့ပြီး ထုတ်လုပ်မှုစရိတ်များ မြင့်တက်လာခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယဈေးကွက်ကြီးများ၏ စားအုန်းဆီဝယ်လိုအားမှာလည်း ကျဆင်းမှုမရှိခြင်း၊ မြန်မာပြည်တွင်း၌လည်း ပြည်ပငွေလဲနှုန်းဈေးမြင့်နေခြင်း စသည့် အခြေအနေများကြောင့် စားအုန်းဆီအား ပြည်ပမှ တင်သွင်းသော ဈေးနှုန်းများ မြင့်တက်လာနိုင်ပါသည်။ ပြည်တွင်းစားသုံးမှုအနေဖြင့်လည်း အကြော်ခံခြင်းနှင့် ဈေးနှုန်း အနိမ့်ဆုံးဆီဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝယ်ယူစားသုံးမှုများကား စားအုန်းဆီဈေးနှုန်းများ ဆက်လက်မြင့်တက်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

စားအုန်းဆီလက်ကား တစ်ပိဿာလျှင် ယခင်အပတ်ဈေးနှုန်းမှာ ၅၄၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ယခုအပတ်ဈေးနှုန်းမှာ ၅၈၃၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။

အမေရိကန်ဒေါ်လာငွေလဲနှုန်း မြင့်တက်လာခြင်းကြောင့် ဗဟိုဘဏ်မှ ဒေါ်လာများ ထုတ်ရောင်းကာ ထိန်းကျောင်းမှုများရှိခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ ဆီကုန်သည်နှင့် ဆီလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းအနေဖြင့်လည်း ဗဟိုဘဏ်မှ ရောင်းချထုတ်ပေးသည့် နိုင်ငံခြားငွေဈေးနှုန်းနှင့် စားအုန်းဆီတင်သွင်းလာသောကုမ္ပဏီများ၏ ဝယ်ယူရသော ဈေးနှုန်းပေါ်တွင် အခြေခံပြီး ပြန်လည်ရောင်းချရမည့်စားအုန်းဆီတန်ချိန်၊ ရောင်းချပေးရမည့်ဈေးနှုန်းများကို သတ်မှတ်ထုတ်ပြန်ပေးလျက်ရှိသည်။

စားသုံးသူ ပြည်သူများဈေးနှုန်း သက်သာစွာ ဝယ်ယူနိုင်ရေးအတွက်လည်း စီစဉ်ရောင်းချပေးမှုများ ရှိခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

အေးသန္တာဝင်း

သုံးစွဲရန် အများအပြား ဝယ်ယူမှုရှိလာခြင်းကြောင့် အခြားသောစားသုံးဆီများလည်း အပြိုင်အဆိုင်ဈေးမြင့်လာခြင်း၊ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးအလှည့် အပြောင်းကြောင့် စားအုန်းဆီ အပါအဝင် စားသုံးဆီ၊

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် စားအုန်းဆီပြည်ပပို့ကုန်များအပေါ် အခွန်ကောက်ခံသည့်အပြင် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ပို့ကုန်ပမာဏ၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းအား ပြည်တွင်းဈေးကွက်အတွက်

annipakpajirifurfi, ufajymi fo DEB fuavmsEB

ပုဂံ/ချဉ်ဖတ်, ပုဂံ/ချဉ်ဖတ်

ရန်ကုန် မတ် ၇ စက်သုံးဆီဈေးမြင့်တက်ခြင်းနှင့် သွင်းအားစုဈေးမြင့်တက်ခြင်းတို့ကြောင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး ပြောင်းသီးနှံစိုက်တောင်သူများ အခက်အခဲကြုံနေရသော်လည်း ဧရာဝတီပြောင်းမှာ အမျိုးအစားကောင်း၍ ဈေးကောင်းရရှိကြသည်။

လက်ရှိ ဒီဇယ်တစ်လီတာ ၁၇၂၀ ကျပ်၊ ပရီမီယမ် ဒီဇယ်တစ်လီတာ ၁၇၃၀ ကျပ်၊

အောက်တိုန်း ၉၂၊ တစ်လီတာ ၁၇၄၅ ကျပ်၊ အောက်တိုန်း ၉၅၊ တစ်လီတာ ၁၈၀၀ ကျပ် ပေါက်ဈေးဖြစ်နေ၍ တောင်သူများကို သီးသန့်ဈေး သတ်မှတ်ပေးရန် ဆန္ဒရှိနေကြောင်း တောင်သူတစ်ဦးက ပြောပြသည်။

ယခုအတိုင်း စက်သုံးဆီဈေးမြင့်တက်နေမည်ဆိုပါက ယခုနှစ်တွင် ပြောင်းစိုက်ဧကများ လျော့ကျနိုင်ကြောင်း ခန့်မှန်းကြသည်။ (PAK-Bio)

ရန်ကုန် မတ် ၇ ညောင်ဦးနယ်ထွက် ကုလားပဲများ ယခင်နှစ်ထက် ဈေးပိုရရှိကာ ကုလားပဲဖြူလုံးကြီး တစ်တင်းလျှင် ၂၈၀၀ ကျပ်၊ ကုလားပဲဖြူလုံးသေး ၂၆၀၀၀ ကျပ်အထိ ရရှိကြောင်း သိရသည်။ ညောင်ဦးမြို့နယ် ကျွန်းတောင်သူများသည် မြစ်ရေကျချိန်တွင် ကုလားပဲအမြောက်အများ စိုက်ပျိုးကြရာ ရာသီချိန်စော၍ ပေါ်သည့်သီးနှံများဖြင့်တွဲကာ သီးထပ်သီးညှပ်အဖြစ် စိုက်ပျိုးကြသည်။ မြစ်ရေကျချိန် သီးညှပ် တွဲဖက်စိုက်ပျိုးသူများ သီးနှံနှစ်မျိုးလုံး အောင်မြင်မှုရကာ ဈေးကောင်းရချိန်တွင် သီးနှံပေါ်စေရန် ချိန်ဆစိုက်ပျိုးကြကြောင်း သိရသည်။ (PAK-Bio)

reAv;aps;uGif

3.3.2022

ဆန်နှင့်စားသုံးဆီ

မန္တလေးဈေးကွက် ဆန်ပွဲရုံများတွင် ရွှေဘိုပေါဆန်းများအဝင်နည်းသွားသဖြင့် ရွှေဘိုပေါဆန်းအသစ် တစ်အိတ်လျှင် ၅၁၀၀၀ ကျပ်မှ ၅၅၀၀၀ ကျပ်သို့လည်းကောင်း၊ အဟောင်းတစ်အိတ် ၆၄၀၀၀ ကျပ်သို့လည်းကောင်း ဈေးမြင့်သွားသည်။

ရန်ကုန်ပေါဆန်း အဝင်ပုံမှန်၊ စားသုံးမှုပုံမှန် တစ်အိတ် ၄၅၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဈေးတည်ငြိမ်နေသည်။ မနောသုခဆန်မှာ လူလတ်တန်းစား အများသုံးဆန်ဖြစ်၍ မြို့တွင်းဝယ်ယူမှုများခြင်းကြောင့် အသစ်တစ်အိတ် ၂၈၀၀၀ ကျပ် မှ ၃၀၀၀၀ ကျပ် သို့လည်းကောင်း၊ အဟောင်းတစ်အိတ် ၃၃၀၀၀ ကျပ် သို့လည်းကောင်း ဈေးမြင့်သွားသည်။ ဇီယာဆန်မှာ အဝင်ပုံမှန်၊ စားသုံးမှုပုံမှန် ရှိသော်လည်း ကားခဈေးအတက်အကျကြောင့် ၂၉၀၀၀ ကျပ်မှ ၃၀၀၀၀ ကျပ် သို့လည်းကောင်း၊ ငစိန်ဆန်မှာ ၂၆၀၀၀ ကျပ် မှ ၂၇၀၀၀ ကျပ် သို့လည်းကောင်း ဈေးမသိမသာ မြင့်သွားသည်။ မိုးမိတ်၊ ရွှေကူသို့ ပုံမှန်တင်ပို့မှုရှိကြောင်း သိရသည်။

စားသုံးဆီ ဈေးနှုန်း အနေဖြင့် ဆောင်းမြေပဲအဝင်နည်းသွားခြင်း၊ အရည်အသွေးကောင်းခြင်းကြောင့် မြေပဲ(ဆီဆံ) ဈေးမြင့်သဖြင့် ပဲဆီတစ်ပိဿာ ၆၀၀၀ ကျပ်မှ ၇၅၀၀ ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်သွားသည်။ နေကြာဈေးမြင့်သဖြင့် နေကြာဆီမှာလည်း ၆၀၀၀ ကျပ်မှ ၆၂၅၀ ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်နေသည်။ မုန်ညှင်းဆီတစ်ပိဿာ ၅၀၀၀

ကျပ်၊ ပဲပုပ်ဆီတစ်ပိဿာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဈေးတည်ငြိမ်နေသည်။ စားအုန်းဆီ ဈေးနှုန်းအနေဖြင့် ဆိပ်ကမ်းရောက် အရင်းဈေးမြင့်သဖြင့် ယခင်အပတ် ၅၆၅၀ ကျပ်မှ ယခုအပတ် ၆၉၂၀ ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်နေသည်။

စားဖိုဆောင်သီးနှံ

မန္တလေးကိုင်းတန်းဈေးအတွင်း ကြက်သွန်ပွဲရုံများတွင် ကြက်သွန်နီ(ကြီး) တစ်ပိဿာ ယခင်အပတ် ၉၀၀ ကျပ် မှ ၁၀၀၀ ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်သွားပြီး ကြက်သွန်နီ(လတ်) တစ်ပိဿာ ၇၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဈေးငြိမ်နေသည်။ ကြက်သွန်နီ(သေး)မှာ တစ်ပိဿာ ၅၀၀ ကျပ်မှ ၄၀၀ ကျပ်သို့ ဈေးနိမ့်သွားသည်။ ကြက်သွန်ဖြူ(တရုတ်)မှာ ယခုအပတ် အဝင်မရှိသဖြင့် ပစ္စည်းရှားသွားပြီး ကြက်သွန်ဖြူ(မြေပြန့်) မှာ အသေးဆုံး ၁၀၀၀ ကျပ်မှ အရည်အသွေးအကောင်းဆုံး ၂၃၀၀ ကျပ်အထိ အရည်အသွေးပေါမူတည်၍ ရောင်းချနေသည်။ ကြက်သွန်ဖြူ(ရှမ်း)မှာစတင်ပေါ်ပြီဖြစ်သော်လည်း ဈေးကွက်အတွင်း အဝင်မရှိသေးကြောင်းသိရသည်။ အာလူးဈေးနှုန်းများအနေဖြင့် အောင်ပန်း၊ ပခုက္ကူ၊ ဘန်ဘွား အာလူးများ ဝင်ရောက်မှုရှိပြီး တစ်ပိဿာလျှင် ၁၆၀၀ ကျပ်မှ ၁၉၀၀ ကျပ်အထိ အရည်အသွေးပေါမူတည် ရောင်းချနေသည်။ ငရုတ်ခြောက် (ရှည်) မှာ အစိမ်းကို ပြည်ပတင်ပို့မှုရှိသဖြင့် ပင်ရင်းဈေးမြင့်ကာ တစ်ပိဿာ ၄၈၀၀

ကျပ်မှ ၅၈၀၀ ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်နေသည်။

ဟင်းသီးရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံ

မန္တလေးသီရိမာလာဈေးတွင် ပန်းမုန်လာ၊ ဂေါ်ဖီများ လှိုင်လှိုင်ဝင်ရောက်ပြီး ပန်းမုန်လာ တစ်ပွင့် ၃၀၀ ကျပ်မှ ၅၀၀ ကျပ်၊ ဂေါ်ဖီတစ်ထုပ် ၆၀၀ ကျပ်၊ ဘိုစားပဲသီး တစ်ပိဿာ ၁၂၀၀ ကျပ်၊ မုန်လာဥနီ တစ်ပိဿာ ၇၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဈေးနိမ့်နေသည်။ မြင်းမူ၊ မြင်းခြောက်မှ သခွားသီး ၁၀၀လုံးပါ အိတ်များဖြင့် ဝင်ရောက်ပြီး တစ်အိတ်လျှင် ၂၀၀၀၀ ကျပ်ရှိပြီး မုန်လာဥဖြူ ၅ ဥတွဲ ၄၀ စည်းခန့်ပါသော တစ်အိတ် ၆၀၀၀ ကျပ် သို့ ဈေးနိမ့် နေသည်။ မုံရွာ၊ ညောင်ပင်ဝန်းမှ ခရမ်းချဉ်များ လှိုင်လှိုင် ဝင်ရောက် နေပြီး တစ်ပိဿာ ၂၅၀ ကျပ် မှ ၃၀၀ ကျပ်အထိ ဈေးနိမ့်နေသည်။ မုံရွာ၊ ချောင်းဦးမှ ငရုတ်စို(ရှည်) အဝင်နည်းသဖြင့် တစ်ပိဿာ ၁၂၀၀ ကျပ်၊ ငရုတ်စို(လတ်) တစ်ပိဿာ ၁၄၀၀ ကျပ်သို့ ဈေးမသိမသာ မြင့်နေသည်။

သစ်သီးဝလံဈေးနှုန်း အနေဖြင့် ရွှေသခွားများအဝင်မရှိသလောက်ရှားပြီး ဖရဲသခွား၊ သခွားမွှေးများသာ ဝင်ရောက်ပြီး အရည် အသွေး ပေါမူတည်၍ တစ်လုံးလျှင် ၅၀၀ ကျပ် မှ ၁၂၀၀ ကျပ်ထိ ဈေးအသီးသီးဖြင့် ရောင်းဝယ်နေသည်။ စပျစ်သီးများအဝင်နည်းခြင်း၊ ပစ္စည်းရှားခြင်း၊ အရည်အသွေးကောင်းခြင်းတို့ကြောင့်

တစ်ပိဿာ ၂၅၀၀ ကျပ်အထိ ဈေးမြင့်နေပြီး ရွှင်ဘက်မှထောပတ်သီးများအဝင်များခြင်း၊ မြို့တွင်းသုံးဝယ်ယူမှု ပုံမှန်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ၁၂၀ လုံးပါ တစ်အိတ် ၃၃၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဈေးငြိမ်နေသည်။ နာနတ်သီးများလည်း ဝင်ရောက်မှုများပြီး တစ်လုံးလျှင် ၂၀၀ ကျပ် မှ ၃၀၀ ကျပ်ဖြင့် မြို့တွင်းလက်လီသမားများက ဝယ်ယူနေသည်။ ကသာ၊ ပခုက္ကူ၊ ရွှေကူသို့ သစ်သီးမျိုးစုံ တင်ပို့ကြောင်း သိရသည်။

မန္တလေးကုန်စည်ခိုင်

မန္တလေးပွဲစားကုန်သည် စက်ပိုင် ကထိန်တော်အသင်းတွင် ယခုအပတ် သီးနှံအားလုံးနီးပါး ဈေးမြင့်နေသည်။ မတ်ပဲ၊ ပဲစဉ်းငုံ (ဖြူ၊ နီ) တို့မှာ ရန်ကုန်ဝယ်လက်နှင့် လှောင်သမားဝယ်ယူမှုရှိခြင်းကြောင့် မတ်ပဲ ၆၀ ပိဿာ ၁၂၂၀၀ ကျပ်မှ ၁၃၀၅၀ ကျပ်သို့ လည်းကောင်း၊ ပဲစဉ်းငုံ(ဖြူ) ၆၀ ပိဿာ ၁၂၀၀၀ ကျပ် မှ ၁၂၅၅၀ ကျပ်၊ ပဲစဉ်းငုံ(နီ) ၆၀ ပိဿာ ၁၂၆၅၀ ကျပ် မှ ၁၃၀၅၀ ကျပ် သို့ ဈေးအသီးသီးမြင့်နေသည်။

ကုလားပဲ(လုံးဖြူကြီး၊ လုံးဝါကြီး)တို့မှာ လှောင်သမားအဝယ်ရှိခြင်း၊ ရန်ကုန်ဝယ်လက်ရှိခြင်းကြောင့် လုံးဖြူကြီး ၅၇ ဒသမ ၂၅ ပိဿာ ၁၁၃၅၀ ကျပ်မှ ၁၂၂၅၀ ကျပ်သို့လည်းကောင်း၊ လုံးဝါကြီး ၅၆ဒသမ ၂၅ ပိဿာ ၁၀၅၀၀ ကျပ်မှ ၁၁၆၅၀ ကျပ် သို့လည်းကောင်း၊ ခွဲခြမ်းတစ်ပိဿာ ၂၆၀၀ ကျပ်မှ ၂၇၅၀ ကျပ်သို့လည်းကောင်း ဈေးအသီးသီး မြင့်သွားသည်။

ပဲယင်းနှင့် မြေထောက်ပဲ တို့မှာလည်း လှောင်သမားဝယ်ယူမှုရှိခြင်း၊ စက်သမားနှင့် ရန်ကုန်ဝယ်လက်ရှိခြင်းတို့ကြောင့် ပဲယင်း ၆၀ ပိဿာ ၉၂၀၀ ကျပ်မှ ၁၀၀၀၀ ကျပ်သို့လည်းကောင်း၊ မြေထောက်ပဲ ၅၄ ပိဿာ ၁၃၂၀၀ ကျပ်မှ ၁၃၇၅၀ ကျပ်သို့ ဈေးအသီးသီး မြင့်သွားသည်။

စားတော်ပဲ(ကျွန်း)မှာ အဝင်နည်းခြင်း၊ စားတော်ပဲ(ယူကရိန်းနှင့် ကနေဒါ) တို့ အဝင်နည်းသွားခြင်း၊ လက်လီသမား

ပုံမှန်ဝယ်ယူမှုရှိခြင်းကြောင့် ယခင်အပတ် ၅၉ဒသမ ၂၅ ပိဿာ ၁၉၅၀၀ ကျပ်မှ ယခုအပတ် ၂၄၀၀၀ ကျပ်အထိ ဈေးမြင့်သွားသည်။

ပဲကြီး(ကြီး၊ သေး)၊ ထောပတ်ပဲ(ကြီး၊ သေး)တို့မှာလည်း လှောင်သမားအဝယ်ရှိခြင်း၊ လက်လီသမားအဝယ်ရှိခြင်း၊ အဝင်နည်းသွားခြင်းကြောင့် ပဲကြီး(ကြီး) ၅၅ဒသမ ၂၅ ပိဿာ ၁၅၇၅၀ ကျပ်မှ ၁၇၁၀၀ ကျပ်သို့လည်းကောင်း၊ ပဲကြီး(သေး) ၁၃၅၀၀ ကျပ် မှ ၁၅၂၅၀ ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်နေပြီးထောပတ်ပဲမှာ မြို့တွင်းလုပ်ငန်းသုံးဝယ်ယူမှုသာရှိ၍ ထောပတ်ပဲ(ကြီး) ၅၆ ဒသမ ၂၅ ပိဿာ ၁၃၇၅၀ ကျပ်မှ ၁၃၅၀၀ ကျပ်သို့လည်းကောင်း ဈေးနိမ့်သွားသည်။

ပဲလွမ်းဖြူ၊ ပဲလွမ်းပြာ တို့မှာ အဝင်ပုံမှန်ရှိပြီး လက်လီသမား ဝယ်ယူမှုပုံမှန်သာရှိ၍ ပဲလွမ်းဖြူ ၆၀ ပိဿာ ၁၀၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဈေးတည်ငြိမ်နေကာ ပဲလွမ်းပြာ မှာ အဝင်နည်းသွားသဖြင့် ၈၇၅၀ ကျပ်မှ ၉၄၅၀ ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်သွားသည်။

မြေပဲ(လုံးဆန်၊ ဆီဆန်) မှာလည်း လှောင်သမားဝယ်ယူမှုရှိခြင်း၊ အရည်အသွေးကောင်းခြင်း၊ ရန်ကုန် ဝယ်လက်ရှိခြင်းတို့ကြောင့် မြေပဲ(လုံးဆန်) ၁၀၀ ပိဿာ ၃၀၅၀၀ ကျပ်မှ ၃၄၅၀၀ ကျပ် သို့လည်းကောင်း၊ (ဆီဆန်) ၁၀၀ ပိဿာ ၂၉၅၀၀ ကျပ် မှ ၃၅၀၀၀ ကျပ်သို့လည်းကောင်း အသီးသီး ဈေးမြင့်နေသည်။

ပန်းနှမ်းမှာလည်းဆီစက်သမားအဝယ်ရှိခြင်း၊ ရန်ကုန်ဝယ်လက်ရှိခြင်းကြောင့် ၄၅ပိဿာ ၉၆၅၀ ကျပ် မှ ၁၀၃၅၀ ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်နေပြီး နေကြာ ၂၇ ပိဿာ ၅၇၀၀ ကျပ်မှ ၆၃၀၀ ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်သွားသည်။

အစေ့ထုတ်ပြောင်းဈေးနှုန်းအနေဖြင့် အစာစပ်သမားပုံမှန်ဝယ်ယူခြင်း၊ လှောင်လက်ဝယ်ယူမှုရှိခြင်း၊ မြဝတီမှတစ်ဆင့် ထိုင်းသို့ တင်ပို့မှုရှိခြင်းတို့ကြောင့် ၅၄ ပိဿာ ယခင်အပတ် ၄၅၀၀ ကျပ်မှ ၄၈၂၅၀ ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်သွားသည်။ **ခင်မေကြည်**

2022cK&azazm0g&D \ ဝ Gft m;p&ps,Eefrm; (28-2-2022)

Source : ရှေးကွက်သတင်းအချက်အလက်စနစ်ဌာနစီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာန

Table with columns: စဉ်, အမည်, ယူနစ်, ရေတွက်ပုံ, တစ်ယူနစ်ပမာဏ, ဖုန်းနံပါတ်, ရန်ကုန်, မန္တလေး, စစ်ကိုင်း, မကွေး, ဧရာဝတီ, ပဲခူး, တနင်္သာရီ, ကချင်, ကယား, ကရင်, ရှမ်း (တောင်), ရှမ်း (ရှေ့), ရှမ်း (မြောက်), ဧက. Rows are categorized by group (က) and sub-group (၁, ၂, ၃, ၄, ၅) and contain numerical data for each column.

ကျောပုံး - ကမ်းရိုးတန်း မှ

ရာခိုင်နှုန်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ ၆ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၃၄ ရာခိုင်နှုန်းအထိ မြင့်တက်နေသည့် အချို့သော ကမ်းရိုးတန်းဒေသများနှင့် တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများ၏ ၅၆ ရာခိုင်နှုန်းအထက်ဝင်ငွေများရရှိရန် အထောက်အကူ ပြုပေးနေကြောင်းဖြင့်လည်း သိရ၏။ များစွာသော မြန်မာပြည်သူများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝအတွက် ရေငန်ငါးလုပ်ငန်း ကဏ္ဍကို မှီခိုအားထားနေကြောင်းဖြင့် လည်း သိရ၏။

ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနအနေဖြင့် လက်ရှိပြည်သူများအတွက် ငါးရိက္ခာဖူလုံ စေရုံသာမက ငါးသယံဇာတများ ရေရှည် တည်တံ့စေရန် ထိန်းသိမ်းခြင်းဖြင့် အနာဂတ် မျိုးဆက်များအတွက် ဖူလုံစွာရရှိရန် မျှော်မှန်းချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နေကြောင်း သိရပါ၏။ မျှော်မှန်းချက်များ ပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအဖြစ် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနသည် နော်ဝေနိုင်ငံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီမှ ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့သည့် EAF-Nasen Programme အစီအစဉ်နှင့်အတူနော်ဝေနိုင်ငံ ရေငန် သုတေသနဌာန IMR-Institute of Marine Research ၊ FAO စသည့် အဖွဲ့ အစည်းများဖြင့် သီးသန့်စီးပွားရေးဇုန်အပါ အဝင် ကမ်းဝေးငါးဖမ်းရေပြင်အတွင်း ငါး သယံဇာတ တည်ရှိမှုနှင့် ငါးဖမ်းဆီး ထုတ်လုပ်မှု အခြေအနေများအား အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်နိုင်ရေးဆိုင်ရာ ငါးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများကို ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နေကြောင်းဖြင့် သိရ၏။ ထို့အတူ ဘင်္ဂလား ပင်လယ်အော် ဂေဟစနစ်စီမံကိန်း အနေဖြင့်လည်း ယခင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သုတေသန ဆန်းစစ်မှုလုပ်ငန်းများတွင် အဓိကမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ပါဝင် ခဲ့ကြောင်းဖြင့်လည်း သိရ၏။

နော်ဝေနိုင်ငံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီမှ ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့သည့် EAF-Nasen Programme ၏ အစိတ် အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် မြန်မာငါးသယံဇာတ အခြေအနေတိုင်းတာမှုအား ၁၉၇၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၈ ခုနှစ်အထိ လေ့လာဆောင်ရွက်ခဲ့ ကြောင်းဖြင့် သိရသည်။

ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် စက်တင်ဘာမှ နိုဝင်ဘာထိ မုတ်သုံနှောင်းပိုင်းကာလ၊ ၁၉၈၀ခုနှစ်တွင် မုတ်သုံအစပိုင်း မတ်လမှဧပြီလထိ၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် မုတ်သုံနှောင်းပိုင်း နိုဝင်ဘာလမှ

ဒီဇင်ဘာလထိ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် မုတ်သုံ အစပိုင်းဇွန်လ၊၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင်မုတ်သုံ ရာသီကာလအတွင်း ဩဂုတ်လမှ စက်တင်ဘာလထိ အချိန်ကာလခွဲခြား လေ့လာခဲ့ကြောင်း သိရ၏။

ဤလေ့လာချက်များအရ ၁၉၈၈ ခုနှစ်ရလဒ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ရာတွင် ရေပေါ် လွှာငါးများ၊ ရေအောက်ကြမ်းပြင်နေ ငါးများ ၏ ထုထည်ပမာဏအဓိက လျော့နည်းလာ သည်ကို တွေ့ရကြောင်း ဆိုထားသည်။

၁၉၇၉-၈၀ ခုနှစ်၏ ပျမ်းမျှ ရေပေါ်လွှာနေ ငါးထုထည်ပမာဏခန့်မှန်း ထွက်ချက်မှာ တန်ချိန် ၁ သန်းခန့် ဖြစ်သော်လည်း ၂၀၁၃-၂၀၁၅ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ်များ၏ ပျမ်းမျှရေပေါ်လွှာနေ ငါးထုထည်ပမာဏမှာ တန်ချိန် ၁၆၀,၀၀၀ မျှသာတည်ရှိတော့ကြောင်းလည်း သိရ ပါ၏။

လက်ရှိရေပေါ်လွှာငါးထုထည်မှာ ၁၉၇၉-၈၀ ခုနှစ်ထက် ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့် လျော့နည်းလာခြင်း ဖြစ်၏။ ရေအောက် ကြမ်းပြင်နေ ငါးသယံဇာတ တည်ရှိနေမှုမှာ လည်း ၁၉၇၉- ၈၀ ထက် ၆၀ ရာခိုင်နှုန်း လျော့နည်းလာကြောင်း သိရ၏။ ၁၉၇၉- ၈၀ ခုနှစ်က ပျမ်းမျှအောက်ခြေနေ ငါးထုထည် ပမာဏ ခန့်မှန်းတွက်ချက်မှုမှာ တန်ချိန် ၇၅၀,၀၀၀ခန့်ဖြစ်သော်လည်း ၂၀၁၃-၂၀၁၅ ခုနှစ် ၂၀၁၈ ခုနှစ်များ၏ ပျမ်းမျှ ရေအောက်နေငါးထုထည်ပမာဏမှာ တန်ချိန် ၃၁၀,၀၀၀ မျှသာ ရှိတော့ကြောင်းဖြင့်လည်း သိရ၏။ ထို့အတူပင် ၁၉၇၉-၈၀ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၃-၁၈ ခုနှစ် သုတေသန ဆောင်ရွက်သည့် ကာလများအကြား ရေအောက်ကြမ်းပြင်ငါး များပြောင်းလဲမှုမှာ သက်တမ်းရှည်ပြီး စီးပွားရေးအရ အရေးပါသော ငါးမျိုးစိတ်များ သိသိသာသာ ကျဆင်းသွားပြီး တစ်ချို့သော သက်တမ်းတိုပြီး တန်ဖိုးနည်း ငါးမျိုးရင်းများ ဖြစ်သော ငါးပူတင်း၊ ငါးခြင်္သေ့နီ၊ ငါးဆင်နင်း ငါးများတိုးပွားလာနေသည်ကို တွေ့ရ ကြောင်းဖြင့်လည်း သိရ၏။

၁၉၇၉-၁၉၈၀ ခုနှစ် သုတေသန ရလဒ်များနှင့် ၂၀၁၃-၂၀၁၈ ခုနှစ် သုတေသန ရလဒ်များအရစီးပွားရေးအရ အရေးပါသော ငါးမျိုးစိတ်အမြောက်အများ သိသိသာသာ ကျဆင်းသွားပြီး တချို့သော တန်ဖိုးနည်း ငါးမျိုးစိတ်များမှာ သိသိသာသာ တိုးပွား နေသည်ဆို၏။ စာရေးသူမှာ စစ်တွေမြို့ မ ဈေးအတွင်းမှ ငါးဈေးကြီးကိုကြည့်ပြီး မြန်မာ့ရေငန် ငါးသယံဇာတများ အခြေအနေ

ကို တွေးတောနေမိခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ထက် ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းရေပြင်၏ ရေတိမ်ပိုင်းတွင် အလွန်သေးငယ်သော ပလတ်စတစ်အမှုန် (micro-plastic Particle) များကို တွေ့နေ ရကြောင်းဖြင့် ဆိုပါ၏။ မြစ်ချောင်းများ၌ ပါဝင်မှုမြင့်မားနေသည်ကို တွေ့ရှိရခြင်းမှာ ကုန်းမြေမှတစ်ဆင့် စီးဝင်လာမှု များပြား ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရကြောင်းဖြင့် လည်း သုံးသပ်ထားသည်ကို တွေ့ရပါ၏။ အဆိုပါ ပလတ်စတစ်အမှုန်များသည် ရေထဲ၌ ပျော်ဝင်ကာ ငါးများ၏ ခန္ဓာကိုယ် ထဲသို့ရောက်ရှိပြီး ၎င်းငါးများကို စားသုံးသူ များသည် ကင်ဆာရောဂါ ဖြစ်စေနိုင် သဖြင့်သတိထားသင့်သည့် အချက်တစ်ချက် ဖြစ်ကြောင်းလည်း ရခိုင်ပြည်နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန တာဝန်ရှိသူများက ပြောကြား၏။ သို့ဖြစ်ရာ ပလတ်စတစ်အမှုန်တွေရှိမှုမှာလည်း စိုးရိမ်စရာအခြေအနေပင် ဖြစ်ပေ၏။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများတွင် အနည်းငယ်သာ တွေ့ရှိရသော်လည်း မြစ်ချောင်းများတွင် ပါဝင်မှု မြင့်မားနေသည်ဟုလည်း ဆို၏။

ယခုလတ်တလော ဖြစ်ပွားနေသော COVID-19 ကာကွယ်ရေး၊ ငါးရိက္ခာများ စားသုံးပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း ကျွမ်းကျင် တတ်သိနားလည်းသူများက ထောက်ပြ ရေးသားနေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဆရာတို့၏ အဆိုအရ COVID-19 ကပ်ရောဂါထိန်းချုပ်ကာလအတွင်း ပြည်သူ များ မိမိတို့အိမ်အတွင်းနေထိုင်ကြရခြင်းတွင် စားသုံးသော အစားအစာများမှ အာဟာရ ဓာတ်မျှတစွာရရှိစေရန် ငါးစားသုံးခြင်း သည်ကျန်းမာရေး (အထူးသဖြင့် ကိုယ်ခံ အား ကောင်းမွန်ရေး)အတွက် အကျိုးရှိပါ သဖြင့် ပြည်သူများ ငါးစားသုံးကြပါရန် တိုက်တွန်းကြောင်း အသိပညာပေး ရေးသား ချက်များကိုလည်း တွေ့ရသည်။

စာရေးသူနေ့တိုင်း ရောက်ဖြစ်နေသော စစ်တွေမြို့မဈေးကြီး၏ ငါးဈေးတန်းတွင် ငါးရောင်းချသူများမှာ လွန်ခဲ့သော နှစ်များ ကလို ပေါပေါများများမရှိတော့ဘဲ ငါးကြီး များကိုလည်း မတွေ့ရတော့ဘဲ ငါးအသေး အမွှားများကိုသာ အများဆုံး တွေ့ရတော့ သည်။ အဆိုထဲမှ အကောင်းဟု ဆိုရမလား မသိ။ တန်ဖိုးနည်း ငါးတွေပေါလာသဖြင့် ဈေးဖိုးနည်းနည်းဖြင့် အာဟာရ ပြည့်ဝသော ငါးများကို ဝယ်ယူစားသုံးခွင့် ရနေသေး သည်မှာ အာဂပါးစပ်၊လူဖြစ်ကျိုးနပ်လှပြီဟု ဝင့်ကြားနိုင်ရမည်ပင် ဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ငါးသယံဇာတများ

ယခုထက်နည်းပါးမသွားနိုင်ရေး ပိုင်းဝန်း ဆောင်ရွက် သွားကြရန် လိုအပ်နေ၏။ မြန်မာ့ရေပြင်တွင် ရေငန်ငါးသယံဇာတများ လျော့နည်းလာနေကြောင်း တွေ့ရှိထုတ်ပြန် ခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ ဤသို့ လျော့နည်းလာခြင်းမှာ အလွန်အကျွံဖမ်းဆီးခြင်းများကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းဖြင့်လည်း ဆိုပါ၏။ ပင်လယ် ကြမ်းပြင်တွေ မညစ်ညမ်းစေဖို့၊ ငါးနေ ငါးထိုင်နေရာတွေမပျက်စီးစေဖို့၊ အလွန်အကျွံ ဖမ်းဆီးခြင်းမပြုဖို့ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် သွားကြရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါ၏။

ကိုးကား (Dr.Fridtjof Nansen သုတေသနရေယာဉ်ဖြင့် မြန်မာ့ရေပြင် အတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သော အဏ္ဏဝါရေပြင် ဂေဟစနစ်နှင့် ငါးသယံဇာတတည်ရှိမှု အခြေအနေများ သုတေသနရလဒ်များ စာတမ်းမှ အချက်အလက်များကို ရယူ ပါသည်။)

ကျွန်းသားမခမ်း

ကျောပုံး - ဗီယက်နမ်နည်းပညာ မှ

“အဓိကကတော့ တောင်သူ လယ်သမားတွေ အပိုင်ငွေရရှိ စေဖို့ပါ။ မွေးမြူဖို့ ကန်နေရာ အကျယ်ကြီးမလိုဘဲ မိမိနေအိမ် ဘေးမှာပဲ တာလဘတ်နဲ့ ကန်လုပ်ပြီး မွေးမြူနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ အတွက် ဗီယက်နမ်နည်းပညာနဲ့ သဘာဝအတိုင်း ငါးရှဉ့် မွေးမြူနိုင်ဖို့ စမ်းသပ်လုပ်ဆောင်တာ ဖြစ်ပါတယ်” ဟု ၎င်းက ပြောသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ငါးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ချုပ် အနေနှင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ်က သဘာဝအတိုင်း ငါးရှဉ့်မွေးမြူခြင်း သုတေသနစမ်းသပ် မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါ ကြောင့် ယာယီရပ်နားခဲ့ရာမှ ၂၀၂၂ ခုနှစ် မတ်လအတွင်း ပြန်လည်စမ်းသပ် ကာ ဗီယက်နမ်နည်းစနစ်ကို အသုံးပြု ကာ သုတေသနပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အဆိုပါနည်းစနစ်ဖြင့် မွေးမြူ ပါက ငါးရှဉ့်ကုန်ကြမ်းကို လယ်ထဲမှ ရယူနိုင်ပြီး အစာအဖြစ် သဘာဝအစာ ခရုကိုသာ ကျွေးရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာပြီး မွေးမြူသူ များအတွက် အဆင်ပြေကြောင်း သိရသည်။

အင်္ဂါသား

စာ-၁၃ ဒေစီပန်း မှ

ဒေစီပန်းပွင့်လေးများ၏ အရောင်အသွေးစုံလင်စွာ လှပခြင်းကြောင့် စိတ်အပန်းပြေစေမှုကို ပေးနိုင်စွမ်း၏။ ဒေစီပန်းကို ရုံး၊ ဥယျာဉ်ခြံထဲတွင် ရောင်စုံ အတန်းလိုက်၊ အခင်းလိုက် စိုက်ပျိုးထားမည်ဆိုပါက အရောင်အသွေး စုံလင်စွာ လှပစေဆောင်နိုင်သည့် ပန်းခင်းကြီးကို ရင်သပ်ရှုမော မဆုံး ကြည့်နူးပီတိရနိုင်၏။ တိုက်ခန်းနေသူများနှင့် အဆောင်

နေထိုင်သူများကလည်း အိုးထဲတွင် စိုက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း မျက်စိပညာဒဖြစ်စေသည့်အပြင် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ပရဆေး ဥယျာဉ်လေးအဖြစ်လည်း ဖန်တီးစိုက်ပျိုးနိုင်၏။

ဝဂ္ဂျန

ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များနှင့် နို့တိုက်မိခင်များအတွက် ဒေစီပန်းပင်၏ ဆေးဖက်ဝင်အသုံးကို လုံလောက်သည့် သုတေသနပြုထားခြင်း မရှိသေးပေ။ ဒေစီပန်းအနံ့ မကြိုက် သူများနှင့် ဝတ်မှုန်နှင့်မတည့်သူများအတွက်မူ ပန်းနာ ရင်ကြပ်ဖြစ်ခြင်း၊ ဖျားနာခြင်းနှင့် အရေပြားနီပြီး ရောင်အမ်း

နာကျင်စေခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သည့်အတွက် သတိပြု သင့်၏။

ဒေစီပန်းပင်ကို အခြေခံထုတ်လုပ်ထားသည့် ပရဆေး များကို အသုံးပြုမည်ဆိုပါက တန်ဆေး လွန်ဘေး၊ အစာလည်း ဆေး၊ ဆေးလည်းအစာ ဆိုသည့်စကားအရ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့် ပမာဏအတိုင်း ချင့်ချိန်သုံးစွဲနိုင် သကဲ့သို့ တတ်ကျွမ်းနားလည်သည့် ပညာရှင်များ၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း အသုံးပြုသင့်၏။

ကြေးမုံငယ်

ကျွန်းကျွန်း "diy" စားနပ်ရိက္ခာ

ကဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအနေနှင့် ပြည်တွင်းဈေးကွက်ထက် ပြည်ပဈေးကွက်ကိုသာ အဓိကထား တင်ပို့နေကြကြောင်း သိရသည်။

ပြည်တွင်းကဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသည် အာရှဈေးကွက်သာမက အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် ဥရောပဈေးကွက်အထိပါ တင်ပို့ရောင်းချလျက်ရှိရာ တစ်နှစ်လျှင် ကဏန်းတန်ချိန် ၂၀၀ ကျော် တင်ပို့လျက် ရှိသည်။

“ပြည်ပဈေးကွက်မှာ ကိုဗစ် - ၁၉ ရောဂါကြောင့် ထိခိုက်မှု အနည်းငယ်တော့ ရှိတာပေါ့။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်လောက် အထိကို ပုံမှန်တစ်နှစ်ကို တန်ချိန် ၃၀၀ လောက် တင်ပို့နိုင်တယ်။ အခုနောက်ပိုင်းမှာတော့ တင်ပို့မှု

ကျွန်းကျွန်း အချိန်စွာ

လျော့နည်းလာတာပေါ့။ ပြည်တွင်းဈေးကွက်ကတော့ ရပ်နေတယ်လို့ တောင် ပြောရမယ်။ ဘာဖြစ်လို့ လည်းဆိုတော့ နေ့တိုင်း အရောင်းအဝယ်ရှိနေရာကနေ အခုဆိုရင် တစ်လမှ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် လောက်ပဲ ပို့နေရတယ်။ အဲဒီအတွက်လည်း ကျွန်တော်တို့လို

ကဏန်းမွေးမြူရေးကုမ္ပဏီတွေအနေနဲ့ ပြည်တွင်းဈေးကွက်ထက် ပြည်ပဈေးကွက်ကိုပဲ အဓိကထား လုပ်ကိုင်နေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်” ဟု ကျောက်တန်းမြို့နယ်ရှိ ကဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းမှ ဦးသီဟဦးက ပြောသည်။ အဆိုပါ ကဏန်းမွေးမြူရေး

ဖြစ်ပါတယ်”ဟု ၎င်းက ပြောသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် ကဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းရှင်များအနေနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်သော ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် စက်သုံးဆီဈေးနှုန်းများ မြင့်တက်နေသောကြောင့် အခက်အခဲများ ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိသည်။ ထို့ပြင် ကဏန်းသည် ပြည်ပဈေးကွက်သို့ အဓိကတင်ပို့ရောင်းချနေသော မွေးမြူရေးထွက်ကုန်ဖြစ်သောကြောင့် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာများ လုပ်ဆောင်ရာတွင် လျင်မြန်စွာ ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း ကဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းရှင်များက ဆိုသည်။

“အခုအချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့လုပ်ငန်းတွေက အချိန်ပြည့်လျှပ်စစ်မီးသုံးရတယ်။ မီးပျက်လို့ မရဘူး။ အအေးခန်းစနစ်တွေနဲ့ လုပ်ဆောင် ရတာဆို တော့ လျှပ်စစ်မီးက အဓိကဖြစ်နေတယ်။ အရင်က မီးပျက်ရင် အင်ဂျင်နီယာပြီး သုံးရတာ အဆင်ပြေပေမယ့် အခု စက်သုံးဆီဈေးက အရမ်းမြင့်နေတော့ ဘယ်လိုမှ မတတ်နိုင်ဘူး။ အဲဒီအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဌာနတွေအနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့လို မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွေ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့အခက်အခဲတွေကို ကူညီပေးစေချင်ပါတယ်”ဟု ၎င်းကဆိုသည်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကျောက်တန်းမြို့နယ်တွင် ကဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသော ကုမ္ပဏီလေးခုရှိပြီး ကဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဧက ၈၉၀ ဒသမ ၉၃ ရှိသည်။ **ဇော်လင်းထွဋ်**

ကျွန်းကျွန်း (PAK-BIO) ရန်ကုန် မတ် ၇

လေးနှစ်စီမံကိန်းဖြင့် အသားစားနွားမွေးမြူရန် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ရှစ်မြို့နယ် လျာထား ထားကြောင်း သိရသည်။ အဆိုပါ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် အသားစားနွားမွေးမြူရေး လုပ်ကိုင်ရန် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတွင် နမ့်ဆန်၊ နောင်ချိုနှင့် လားရှိုးမြို့နယ်များ၊ တောင်ပိုင်းတွင် တောင်ကြီး၊ ညောင်ရွှေ၊ ကလေးနှင့် ပင်လောင်းမြို့နယ်များနှင့် အရှေ့ပိုင်းတွင် ကျိုင်းတုံမြို့နယ်တို့ကို ရွေးချယ်ထားပြီး မွေးမြူရေးပညာရှင်များက မေထုန်မဲသားစပ်နည်း သင်တန်းများ ပို့ချပေးခဲ့ပြီး လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများကိုလည်း ဖြန့်ဝေထားကြောင်း သိရသည်။ အဆိုပါရှစ်မြို့နယ်၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို သုံးသပ်ကာ နှစ်စဉ်တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု သိရသည်။ (PAK-BIO)

MTO ဒေသစီမံကိန်းမြူရေးသုံးပစ္စည်း ဖြန့်ချိရေး ကုမ္ပဏီလီမိတက်

လေးထောင့်ပိုက်၊ ရေသောက်ခွက်၊ အခါတိုက်ခွက်၊ ပိုက်ကလစ်၊ ရေခဲအားလိနံ၊ စတီးဖြိုး၊ ငှက်သေတ္တာ၊ ဂျလီ၊ စတီးဖြိုးကလစ်၊ ချည်ကြိုးကလစ်၊ သံပိုက်ကလစ်၊ ရေသေတ္တာပိုက်ခတ်၊ ပုံရောင်းပိုက်ခတ်

အမှတ် - ၁၀၀၅၊ ၄၉ လမ်း၊ ၁၃၂ × ၁၃၃ ကြား၊ မန္တလေးမြို့၊ ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်း - ၀၉ ၄၄၃၈၈ ၂၂၂၊ ၀၉ ၇၉၂၅၆၃၀၁၂

SKK ရွှေကောင်းကံ

引领养殖潮流, 提供最好畜牧产品

မြူးမြူးအစာအမျိုးမျိုး ကြက်/ကြက်ဆားပေါက်

SKK-001 ိရိ၊ SKK-002 ိရိ၊ SKK-003 ိရိ

အမှတ် (၅) မြာထားလမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့၊ မြောက်ပိုင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၊ ပတ်သတ်မှု၊ မြန်မာနိုင်ငံ၊ ရန်ကင်းမြို့၊ ၀၅-၄၇၀၀၀၂၊ ၀၅-၄၇၀၀၀၂၊ ၀၅-၄၇၀၀၀၂၊ ၀၅-၄၇၀၀၀၂
 မြန်မာ့အသံ အမျိုးအမည်၊ မြန်မာ့အသံ အမျိုးအမည်၊ မြန်မာ့အသံ အမျိုးအမည်
 ဖုန်း - ၀၉-၈၀၆၆၆၆, ၀၉-၈၀၆၆၆၆
 ဖုန်း - ၀၉-၈၀၆၆၆၆, ၀၉-၈၀၆၆၆၆

ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်း

igO, EHV

ကျန်းသားငယ်

လ တို့အတွက် နေ့စဉ်လိုအပ်သည့် ပရိုတင်းဓာတ်လိုအပ်မှုတွင် ငါးအာဟာရသည် အရေးကြီးသောအသားဓာတ် အရင်းအမြစ် တစ်ခုဖြစ်သည်။ ငါးစားသုံးခြင်းဖြင့် ဗီတာမင်ဒီမု ရောဂါပိုးများခုခံကာကွယ်ရေးနှင့် ကိုယ်ခံစွမ်းအားကောင်းမွန်ရေး အတွက်အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေသည်ဆို၏။

ငါးရိက္ခာသည် ငတ်မွတ်မှုနှင့် အာဟာရဓာတ်ချို့တဲ့မှုတို့ကို ဖျက်ရေးအတွက် အရေးကြီးသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက်ရှိပြီး ငါးအာဟာရဓာတ်သည် စားသုံးသူပြည်သူများအတွက် အသားဓာတ်အပြင် ကျန်းမာစေသော အဆီဓာတ်၊ အိုမီဂါ-၃ မပြည့်ဝဆီ၊ ကယ်လ်စီယမ်နှင့် သတ္တုဓာတ်များကိုလည်း ဖြည့်တင်းပေးနိုင်သည်။

ထိုကြောင့် လူတို့၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်သွေးတိုးတက်မြင့် မာရေးအတွက် လိုအပ်သည့် ပရိုတင်းဓာတ်ရရှိရာတွင် ငါးအာဟာရသည် လူတိုင်းနှင့် လက်လှမ်းမီ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်သော အာဟာရတစ်ခု ဖြစ်သည်။

စာရေးသူနေထိုင်သော စစ်တွေမြို့၏

မြို့မဈေးကြီးမှာ မြစ်ကမ်းနားတွင်ရှိပြီး ငါးစိမ်းဈေးရုံကြီးမှာ ပေ ၂၀၀ ခန့် ရှည်လျားသော အဆောင်ဖြစ်၏။ ဤအဆောင်အတွင်း လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၃၀-၄၀ ခန့်က အဆိုပါအုတ်ခုံများတွင် ဈေးသည်တွေ အပြည့်။ ငါးအမျိုးအမယ်များကလည်း အစုံအလင်။ ငါးကြီးများကအစ ငါးအသေးအမွှားတွေလည်းရှိ၏။ လူတန်းစား မရွေး၊ ဆင်းရဲချမ်းသာ၊ ကိုယ်နိုင်သည့်ငါးကို ဝယ်စားနိုင်သည်။ FAO ၏ ထုတ်ပြန်ချက် ကိန်းကဏန်းများအရ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ ၃ ဒသမ ၁ ဘီလီယံကျော် လူသားများ အနေဖြင့် တိရစ္ဆာန်မှရရှိသော အသားဓာတ် စုစုပေါင်း၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ငါးမှရရှိသော ငါးရိက္ခာအပေါ် မှီခိုစားသောက်လျက်ရှိသည် ဆို၏။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာတစ်ဝန်း၌ လူတစ်ဦးလျှင် ငါးစားသုံးမှု ၉ ကီလိုဂရမ်

ရှိခဲ့ရာမှ ယနေ့အချိန်တွင် လူတစ်ဦးလျှင် ငါးစားသုံးမှု ၂၀ ကီလိုဂရမ်ထိ မြင့်တက်လာကြောင်း သိရသည်။ စစ်တွေမြို့သည် ပင်လယ်ငါးများ ပေါပေါကားကားရရှိနိုင်သော နေရာတစ်ခု ဖြစ်သော်လည်း ယခုအခါ စစ်တွေဈေးကြီး တွင် ငါးတွေရောင်းချမှု နည်းပါးလာ၏။ ငါးတင်ရောင်းသည့်ခုံတွေမှာ ဈေးသည်တွေ အပြည့်မရှိတော့။ ဈေးခုံတန်း၏ ထက်ဝက် ခန့်မျှတွင်သာ ရောင်းချမှု တွေ့ရတော့သည်။ စာရေးသူတို့ မက်မက်မောမော ရှိခဲ့သည့် ငါးကြီးခုတ်သားတွေ မစားရတော့။ ငါးသတစ်(ကကတစ်)၊ ငါးလက်ခွာ (ကကူရုံ)၊

ငါးဆပ်ဖာ(နတ်ကတော်) စသည့် ငါးကြီးများ မမြင်မတွေ့ရတာကြာပြီ။ အဆိုပါ ငါးများမှာ တစ်ကောင်၊ တစ်ကောင်လျှင် သုံးပေ၊ လေးပေ ခန့်ရှည်သော ငါးကြီးများ ဖြစ်ကြ၏။ အရွယ် အစားမှာလည်း သုံးလေးထွာဆိုင်မျှ ကြီးမားပေ၏။ ထို့မျှသာလော။ မဟုတ်သေး။ ခြေသလုံးလောက်ကြီးသည့် သင်းပိုးထိုး (ငါးရွှေ) များကိုလည်းမတွေ့ရတော့။ ငါးခြောက်များ ရောင်းချရာ ငါးခြောက်တန်းတွင်လည်း ငါးသတစ်၊ ငါးလက်ခွာ၊ ငါးဆတ်ဖာ ငါးခြောက် တွေ မတွေ့ရတော့။ စောင်းကောက်လို အခြောက်လှန်းထားသော ငါးရွှေခြောက် များကိုလည်း မမြင်ရတော့။ ငါးလက်ခွာ (ကကူရုံ)ခြောက်ဆိုလျှင် ရခိုင်ဒေသ၌ ပြုလုပ်သော မင်္ဂလာအလှူပွဲများ ဧည့်ခံရာတွင် မပါမပြီးသောငါးဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် နေရာတကာ ဟိုစပ်စပ်၊ သည်စပ်စပ် ပွဲတိုင်း တွင်ပါဝင်ကာ လူတွေကျယ်လုပ်တတ်သူများကိုပင် လက်ခွာခြောက်ဟု အမည်တပ်လေ့ရှိ၏။ မြို့တွေ၊ ရွာတွေမှာ၊ ရပ်ကွက်တွေမှာ လက်ခွာခြောက်လို လူတန်းစားတွေ ရှိတတ်သည်။ ယခုတော့ တကယ့်ငါးလက်ခွာခြောက်က ရှားသွားပြီ။ လက်ခွာခြောက် လူတန်းစားကသာ ပေါများလာနေသည်။ စာရေးသူမှာ ဈေးသွား ဈေးဝယ်ရင်း ဖြင့် မြင်တွေ့နေရသည့် ရေနေ ငါးသတ္တဝါများ ရှားပါးလာမှုကို စဉ်းစားဖြစ်မိခဲ့ပါ၏။

refin&ieyo, EHVsn

ကမ္ဘာပေါ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ၁၇ နိုင်ငံမြောက် ရေငန်ငါးအများဆုံး ဖမ်းဆီး ထုတ်လုပ်သည့်နိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း သိရပါ၏။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးနှင့် အမျိုးသား အစားအစာ လုံခြုံရေးအတွက် အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်နေသည်ဟုလည်း ဆို၏။ ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် အကြမ်းအား ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်း အသားတင်ထုတ်ကုန်၏ ၂ ရာခိုင်နှုန်း (ဂျီဒီပီ)၊ တိရစ္ဆာန်ပရိုတင်းသုံးစွဲမှု၏ ၅၀

စာ - ၁၈ သို့

ADuērenfynrijzi bbn0tw&fig&၆၆LE&fe prfoyf

လယ်ယာလုပ်ငန်းများတွင် ဗီယက်နမ်နည်းပညာဖြင့် သဘာဝအတိုင်း ငါးရှဉ့်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံငါးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ချုပ်မှ စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။ ထိုသဘာဝအတိုင်း ငါးရှဉ့်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ခတ္တိယကျေးရွာတွင် စတင်သုတေသနပြု စမ်းသပ်မွေးမြူနေပြီဖြစ်ရာ အောင်မြင်ပါက

တောင်သူဦးကြီးများအား နည်းပညာများ ဖြန့်ဖြူးပေးသွားမည် ဖြစ်သည်။ “ငါးရှဉ့်ရာသီရောက်တော့ မှာဆိုတော့ သဘာဝအတိုင်း သားဖောက်ပြီး လယ်သမားတွေကို ရောင်းချပေးဖို့ စီစဉ်နေပါတယ်။ အခု ၂၀ ပေ၊ ပေ ၂၀ သားဖောက်ကန်လေးကန် စမ်းသပ်လုပ်ဆောင်နေပါတယ်။ ဒီပုံစံနဲ့ပဲ ဗီယက်နမ်မှာ မွေးတာဆိုတော့ အဲဒီပုံစံတိုင်းပဲ စမ်းသပ်နေတာ

ပါ။ လယ်သမားတွေ လုပ်နိုင်မယ့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်နည်းနဲ့ပဲ လုပ်ကိုင် သွားမှာပါ”ဟု မြန်မာနိုင်ငံ ငါးလုပ်ငန်းရှင်များ အဖွဲ့ချုပ်မှ ဒေါက်တာ တိုးနန္ဒာတင် က ပြောသည်။ ပြည်တွင်းစားသုံးမှု နည်းသော ငါးရှဉ့်ကို တရုတ်နိုင်ငံသို့ အဓိကတင်ပို့လျက်ရှိရာ ငါးရှဉ့် တစ်ကီလိုဂရမ်ကို ငွေကျပ် ၁၀၀၀၀ ခန့် ဈေးရရှိကြောင်း သိရသည်။

စာ - ၁၈ သို့

